

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek).
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Burgonyakiemelő-géppróba.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földművelésügyi miniszterium támogatásával f. évi szeptember hó 25. és 26. napjain burgonyakiemelő-géppróbát rendez, mely a f. évi április hó 20-án megtartott burgonyaültető-géppróbának folytatását képezi. A próba Budapest közelében, Rákos-Keresztúron gróf Vigyázó Sándor uradalma területén tartatik meg. Részt vehetnek úgy bel- mint külföldi gépprák. A legjobbnak talált két kiemelő gép állami aranyéremmel, az ezek után legjobbnak talált gépek állami ezüst- és bronzérmekkel és oklevelekkel tüntetnek ki.

A gépek behozatala vámmentes. Bejelentéseket az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatala augusztus hó 31-ig fogad el; a gépeknek legkésőbb szeptember hó 20-ára a próba színhelyén kell lenniük.

A géppróba tervezetét az OMGE. bárkinek rendelkezésére bocsátja.

Igazgató.

Hangulatkeltés a gazdakongresszusok ellen.

Egyetlen mozgalom sem indulhat meg a magyar gazdatársadalomban a nélkül, hogy annak jelentőségét diszkreditálni, eredetét s célját magánosok vagy szűk körök érdekeire visszavetni ne igyekeznének.

Csak vissza kell gondolni az 1895. évben lefolyt III. országos gazdakongresszusra; mennyi gáncsolódásnak volt kitéve az O. M. G. E., a mely ezt a mozgalmat hivatásából kifolyólag vezette s mennyi hivatalos hangulatkeltés történt a végből, hogy a kongresszus határozatainak hatását eleve is csökkentették. S íme, mégis mi lett az eredmény? Az, hogy alig

egy év lefolyása alatt maga a törvényhozás is rátért arra az utra, a melyet a III. országos gazdakongresszus kijelölt s azóta a mezőgazdaság terén a parlamentnek minden számottevő alkotása a kongresszus egy-egy kívánságára volt a felelet; az, hogy egyes fontos közgazdasági kérdések úgy átmentek a köztudatba, hogy azoknak irányt jelölő fontossága elől ma már egyetlen politikai kör sem zárkózhatik el.

Mint akkor el voltunk rá készülve, úgy most is vártuk, hogy gáncoskodókra akadunk s éppen, mint akkor, úgy most sem lep meg bennünket, hogy éppen azok állanak elő honmentő vészkiáltásaikkal, a kiket soha sem látott a magyar gazdatársadalom a közügyek élén, hanem akkor lépnek elő a magyar gazdák érdekei fölött való aggályaikkal, midőn hálás feladatuk gyanánt a meglevő dolgok ócsárlását ragadhatják üstökön.

A közéletnek valóságos pókjai ezek, akik hálójukban kényelmesen lesnek a kedvező alkalomra, hol a támadó marást ejthetik.

Szolgáljon ennyi bevezetésül a Jász-Nagykun-Szolnokmegye hivatalos közlönyében „Gazdatársainkhoz“ czim alatt megjelent lelkes felhíváshoz, mely a f. évi szeptember hóban tartandó gazdakongresszusok ellen vállalkozott hangulatkeltésre. A mi okot szolgáltat arra, hogy a közleménnyel foglalkozzunk, ez az, hogy hivatalos újságban jelenvén meg, számot tart arra, hogy ne csupán egy magánvélemény megnyilatkozásának tekintessék s továbbá, hogy egyidejűleg több vidéki lap is közölt hasonló, a gazdakongresszusok ellen irányuló cikkeket, melyek ugyanazon oroszánkörmre vallanak. Némi

figyelemreméltóságot kölcsönöz a cikknek még az is, hogy kicsinylését nemcsak a IV. országos gazdakongresszusnak, hanem a nemzetközi gazdakongresszusnak is előlegezi, holott emezt a földművelési kormány, amazt pedig a gazdasági egyesületek végrehajtó-bizottsága rendezi; a két rendező organum között tehát csak annyi a kapcsolat, hogy mindkettő élén a földművelési miniszter áll s a kormány kezdeményezésére jöttek létre. Am nézzük azt, ami minket illet.

A közlemény sulypontja az, hogy a IV. országos gazdakongresszus napirendjére kitűzött összes kérdéseket olyanoknak jelenti ki, amelyeknek tárgyalásából semmiféle hasznos eredmény nem várható. Legelső pedig ezek között a kongresszus főtárgya, a gazdasági egyesületek szövetségének kérdése. E szövetség újjáalakításának tervében az O. M. G. E. központosítási törekvéseit látja, melyekkel a vidéki gazdaközönség független organumainak egy kalap alá vonását czélozza, rövidesen azonban kijelenti, hogy a gazdasági egyesületek legnagyobb zöme munkaképtelen. Ennek a kettős állításnak felét a logika szent nevében megspórolhatta volna a vidéki hivatalos, mert a széttagolt szervek egyesítési törekvésehez az volna a legjobb argumentum, hogy e szervek működése széttagoltan nem elég életerős.

De mindenki tudja, a ki végig olvasta a szövetség alapszabálytervezetét, hogy itt nem a vidéki gazdasági egyesületek autonómiájának megcsorbításáról van szó, mert hisz az autonomia nem elkobozható vagy, hanem maga a közérzet, a melynek megnyilatkozása elé egy másik társadalmi intézmény gátakat

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31., Váci-körút sarok.

A Bergedorfer Eisenwerk
tejgazdasági gépgyár

„kizárólagos képvisellete.“

A Vermorel-féle **ECLAIR** permetező
„kizárólagos képvisellete.“

A CSONKA RÁNKI-féle
PETROLEUM MOTOROK
„mezőgazdasági képvisellete.“

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK
GÉPGYÁRA

„felülmúlhatatlan“

Gőzcsepplő-garnitúrái
és egyéb

Gazdasági gépeinek

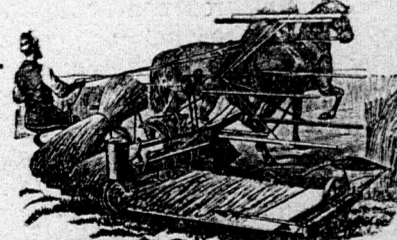
„Szövetkezeti képvisellete, tagok számára.“

ADRIANCE PLATT & Co., new-yorki gépgyáros

„kizárólagos képviselősége“

**Fűkaszálo-,
marokrakó arató-
és
kévekető arató-
gépeire.**

Kitűnő magyar bizonyítványok.

Mai számunk 24 oldal.

nem vehetne még akkor sem, ha ez csupa olyan egyénekből volna összeállítva, a kik a közérzület fogalmán kívül esnek. Szó van itt azonban arról, hogy egy érdekképviseleti tényező szervezettség új és szilárd alapon, melyben minden gazdasági egyletnek egyformán hely jut s mely elég életképes és erős legyen arra, hogy a társaságok valamelyikéből kiindult mozgalomnak lökést adjon. E szövetség által létesítendő összekötő kapcsolatok gazdasági egyletek között csak azokra hozhat bajt, a kiknek mesterségét az agráráramlatok kellemetlenül érintik és a kik féltékenyen látják egy olyan intézmény keletkezését, a melynek révén az igazán független gazdaközönség kívánalmainak országosan nyomatékot szerezhet.

A kongresszus 3. tárgyára (A községi gazdakörök s birtokossági tanácsok kapcsolatban) a közlemény egyszerűen azt mondja, hogy halva született; a kiegészítés kérdésével végül egyetlen jókedvű felkiáltással végez.

Ekként alaposan megindokolva önmagát, felhívást intéz a t. gazdaközönséghez e többé már nem szokatlan uton, hogy azok, a kik ama kongresszuson megjelennek, kegyeskedjenek czimeiket a Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyei politikai és társadalmi lap szerkesztőségéhez beküldeni. A szerkesztőség ugyanis értekezletet öhajjt tartani, melyen a t. cz. gazdaközönség előadást vehet a kongresszuson leendő miheztartása tárgyában.

Nem kételkedhetünk abban, hogy a t. gazdaközönség hálás érülettel fogadja névtelen cikkirő jóbarátjának honfiumintelmét és siet megragadni az alkalmat arra, hogy saját érdekeit és kötelességeit megértse. Siessünk tehát eme szerkesztőségnél jelentkezni, a mely hazafias esz-

méket helyez ígéretbe számunkra. Azonban elvárjuk mi is, hogy a szerkesztőség előértekezletével egyetemben megjelen majd a IV. országos gazdakongresszuson s megmutatja végül a helyes utat a gazdasági társadalmi eszmék kibontakozására.

Le volna ezért kötelezve az egész gazdatársadalom, mert azok az eszmék, azok a kérdések, melyeket a kongresszus a végleges megoldás útjára akar terelni, nem napi ötletek, hanem gazdasági életünk égető szükségének folyamányai. Sőt maga a gazdasági egyletek szövetségének terve — mint cikkirő is beismeri — igen régi kérdés, melynek jelentkezése mindannyiszor egybeesik a nehéz idők között megnyilatkozó társulási ösztön: az ébredés egy-egy egészséges áramlatával.

Nagyon jól fogja tudni cikkirő, hogy a szövetség megalkotására irányuló törekvés fonala egészen a 67-es évekig vezet vissza. És tessék visszatekinteni gazdasági kulturtörténelünkbe: soha nem voltak a magyar gazdatársadalom ellenségei azok, ki az elejtett fonalat ismét kezükbe vették. — és soha nem voltak jóbarátok azok, kiknek ellenállásán igyekeztük hajótörést szenvedni. Nagy hiba volt mindig, hogy a magyar gazdatársadalom politikai érzületeinek ellentétei között, együvértartozandóságának érzületét nem ápolta kellőleg; apró erődítvényekből szétoszolva harcolt anélkül, hogy sikerült volna felemelni azt a szilárd épületet, melyből közös érdekeit sikeresen megvédeheti.

Mindig az országos magyar gazdasági egyesület — mint egyetlen és legrégibb országos gazdatársadalmi intézmény — volt hivatott arra, hogy ennek az épületnek alapkövét lerakja. Ám, ami eddig nem sikerült, az idők folyamán

lassan megérett. Az OMGE. anyagilag és tekintélyében megerősödve, tisztán bontakozott ki a közélet belharczai közül. A gazdatársadalom értelmi erőinek javát maga körül gyűjtötte; munkaképességében, tetterejében megizmosodott. Éppen most van a legkevesebb szükség arra, hogy az OMGE. saját erejének konzerválása céljából segítő karokat vonjon magához. Ellenkezőleg szükség van arra, hogy erejét megoszassa a többi gazdatársadalmi intézményekkel, hogy velük egy szerves intézmény keretében egybeforadjon. A térszerű és hatásos társadalmi működésnek olyan lényeges feltétele ez, melyet maga a földmivelésügyi miniszter mérlegelt leghelyesebben, midőn a kongresszus megtartására egyenesen felhívta a gazdasági egyesületeket s midőn a szövetség újjáalakítását intencziói közé sorozta.

A hangulatkeltés tehát liberális tünnetésnek sem illik be; a független gazdaközönség hangulatát annál kevésbé képviselheti. Hiszen éppen a vidéki gazdasági egyesületek kiküldöttjei voltak azok, a kik az újjáalakítandó szövetség alapszabály-tervezetét egy közös — bár nem hivatalos jellegű — értekezleten lerakták, sőt utóbb a gazdasági egyletek hivatalosan is majdnem kivétel nélkül hozzájárultak a tervezethez. És a mi a legkülönböesebb, a Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyei gazdasági egyesület is azok között van, a kik a szövetség tervét örömmel üdvözlők. Holott pedig Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye irányadó s társadalmilag számottevő férfiai első sorban is a megyei gazdasági egyesület kebelében és nem a Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyei Lapok szerkesztőségében fogjuk keresni.

Végezzük egyszer s mindenkorra azal, hogy a fogadatlan prókatori szerepre

TÁRCZA.

A szerelmes őzbak.

Irta: Bársony István.

— Gyuri, Pista, gyertek már, segítsetek! kiáltozott Elek nagybátyánk, a pi-erdész, tönkre tesz ez a bak!

Egy megkötözött nagy baköz rugdalozott a vállán. Odafutottunk s belesimpszkodtunk a szél állatba.

— Hogy jutott ehhez Elek bácsi?!

— Hja, szemesnek a világ, vaknak az alamizsna; amint a héjjafolyó táján lementem a patakhoz, valami furcsa zörgést, moszatolást hallok a sűrűben, odasietek, hát majd elájulok attól, amit látok: ez a gyönyörű bak vergődött egy erős dróthurokban, amit a vadászok tettek ki nyilván. Tyűh, de haragudtam! Szerencsére volt nálam kötél, guzsba szedtem hamarosan a kapálózó párát s gondoltam, hazahozom, meggyógyítom, mert ni hogy bevágott a hurok a testébe. Ha így elereszteném, elpusztulna az istenadta. Majd ha összeszedi magát, mehet világgá megint.

Volt nagy öröm a háznál. Egyéb gondunk se volt attól fogva csak a mi közös tulajdonunk, a bak. Minthogy a gyereknép úgy örült neki, hát Lujza néni az Elek bácsi felesége is jó szemmel nézte. El-eljött velünk az ólba, ahol a bakot mindaddig tartottuk,

míg erős horzsolásai begyógyultak. Nagy fifikával gyógyítottuk. Hosszu paszulykarónak a végére tiszta spongyadarabot kötöttünk, azt belemártottuk terpentines kenőcsbe, úgy kengettük messziről a piros sebeket, amíg beforradtak, meghalványodtak. A hosszu ruddal odanyulhattunk valahogy nagy óvatosan.

Lujza néninek jó szive volt, sajnálta eleinte a bakot, azután megszerette. Mikor Elek bácsi azt kérdezte tőlünk, hogy nohát elbucszunk-e már a szép jószágtól, mert ő most mindjárt elereszti: Lujza néni csipőre tett kézzel állott meg előtte s azt mondta: biz' a bak itt marad; ha megszeliidül, majd kieresztjük az udvarra.

Csakugyan úgy történt. Az őzbak bent maradt a riska-rekeszben; ott dédelgettük közös igyekezettel még egy darabig. Tömtük minden jóval, játszottunk vele egész nap s mikor azt hittük, hogy most már elég kezes, egyszer kinyitottuk neki az ajtót, hadd örüljön a szabadságnak.

Az udvar magas deszkakerítéssel volt körülvéve, onnan sehogy ki nem mehetett. Nekiszaladt első örömében a kertnek, amerre a zöld sövény esalagatta, az alacsony sövényen úgy átröpült egyetlen szökéssel, mint a madár, azután eltűnt a gazban a szemünk elől.

Riadozva és jajgatva rohantunk be Lujza nénihez s mindenképp egymásra akartuk kenni a bak elszabadulásának a törté-

netét. Elek bácsi is figyelmessé lett és közénk ütött.

Semmirekellők! majd hozok én nektek máskor is bakot, ha annyi galibát csináltok vele. Egyébiránt pedig ne bögjétek, mert a kertből még nehezebb lenne kijutnia az őzeteknek, mint az udvarról. A tükösövényt, ami az erdőfelé van, ugyan meg nem mássza. Csak valahogy kutyát ne vigyetek a kertbe, mert akkor vadászat lesz. Nem kellett volna még kiereszteni, nem volt még arra elég szelid.

A bak lassankint beletörődött a helyzetbe, megszokta a félszabadságot; nem bujt el, ha látott bennünket; ellenkezőleg, holmi nyalánsággal még magunkhoz is tudtuk esalogatni. Csak az volt a baj, hogy szörnyű pákosztos hajlandósága nem érte be ezzel, megdézsmált mindent a kertben: virágot, veteményt, palántát, új oltást, s ezzel a rakoncátlanságával komoly károkat kezdett okozni.

Lujza néni el is hidegült iránta nemsokára. Hogyne, mikor nap-nap után ette miatta a méreg. Hanem azért még egy ideig csak le tudta csilapítani méltó haragját.

— Milyen gyönyörű! jaj be kedves! dicsérgettük, valahányszor együtt mentünk a kertbe Lujza néniel. A jó asszony nem felelt. Már nem egészen értett egyet velünk, de azért túrtörtette magát a kedvünkért. Pedig kimondhatatlan szívifájásokat szenvedett, mikor a gaz dözsölést látta, amit a bak az ő kertjében művelt.

való vállalkozásnak a csen megőzások okai volnár

NÖV

Ro

Tapaszt

Ű A I

a műtrágyák lettek, melyek hogy a gaztos trágyaföld nem ösmeri karolja fel a műtrágyák majdnem lét hogy számos a műtrágyák ennek alapja e fontos kérdés ott alkalmazsunkre eleget ugar marad, termelünk való kodni. Ezen engem is a

A keze vályogtalajból részben győrt ményt czukor Gazdaságoml folytatólagos leginkább czha ez megkik hold terhasználtam q. superfoszben, mert a volt. A rovarzása céljából földet lettek őszszel kezdő gőzekével let

Azt máitt valami Gy hogy ez a do ily folyni. hettük volna adásul eddig kedést nem kétkben felláz forduló fehér

Hogy m amiben mindé kívüli érdek viganók iránt ben is rendsz kása, hogy sz szeret öklelőz sággal félelm ben még fure mennyi. Ahol elszegődik ud játékaival nem népet.

A mi Juánná lett.

Ha a sz a kertbe, ő m megtapogatta szagu Lukréc futott előre, a

Lujza né a dolgot.

Nem ak sélt; boszank

való vállalkozás mindig hálátlan, de szégyenletes akkor, ha még a látszata sincsen megőrizve annak, hogy a vállalkozásnak a stréberségnél magasabb indító okai volnának.

B. B.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Tapasztalataim a műtrágyázás köréből.

☞ A Köztelekben gyakran olvashatók a műtrágyázásra vonatkozó kérdések és feleletek, melyek arra engednek következtetni, hogy a gazdaközönség nagy része ezen fontos trágyafélék miként való alkalmazását nem ösmeri és nagyon tartózkodik, óvatosan karolja fel ezeket még ma is, a mikor pedig a műtrágyák alkalmazása sok gazdaságban majdnem létkérdést képez. Előrebocsájtom, hogy számos éven át bőven volt alkalmam a műtrágyázás kérdéseivel foglalkozni és ennek alapján hozzá óhajtók szólni én is e fontos kérdéshez. Szerintem a műtrágya ott alkalmazandó, a hol nem áll rendelkezésünkre elegendő istállótrágya, minélfogva sok ugar marad, vagy a midőn iparterményeket termelünk vagy ugar nélkül akarunk gazdálkodni. Ezen két utóbbi eset kényszerített engem is a műtrágyák igénybevételére.

A kezelésem alatt álló gazdaság hideg vályogtalajból állott, nagyobb részben sikk, részben gyöngye hullámos területtel; a főveteményt cukorrépa, buza és árpa képezték. Gazdaságomban már a 80-as évek elején és folytatlagosan alkalmaztatott a műtrágya, leginkább cukorrépa alá, de buza alá is, ha ez megkívánta. Ezenként körülbelül 200 k. hold területen cukorrépat termeltem, használtam k. holdanként 2 q. chilit és 1½ q. szuperfoszfátot, azért oly nagy mennyiségben, mert a talaj hideg, táperőben szegény volt. A rovarok kártékonyosságának ellensúlyozása céljából is rendszeren a leggyengébb földek lettek kiszemelve répa alá, melyek ősszel kezdetben Schlick-féle ekékkel, később gözekeivel lettek 35. cm. mélységre felszántva.

A műtrágya tavasszal részint összekeverve azonnal, részint külön földdel elkeverve (alkalmas szórógépek hiányában) kézzel szórattott el közvetlenül a répavetés előtt, utána a Grubber-féle borona 8–10 cm. mélységre beállítva alkalmaztatott, melyet a rendelkezésemre álló eszközökkel a lehető legporhanyóbbra elkészített talajon azonnal a vetés követett.

Ezen módon, tekintetbevéve a földnek természetes táperőhiányát, igen szép eredményeket értem el. Részletes számadatokat nem akarok felsorolni, de megjegyzem, hogy míg megelőzőleg 10 évi istállótrágyázással (adva k. holdanként 300–400 q.) k. holdanként átlagban 100 q. répat kaptam, addig az említett műtrágyák 5 éven át való használata mellett, az első évben, a midőn a műtrágyaadagok a fent említetteknek elcsé-lyebbek voltak, 150 q. termett, a következő években azonban a fönti adagolással a termés jóval nagyobbodott; az 5-ik évben a midőn meglehelős normális idő is kedvezett, 200 q. répa termett. Ebből azonban nem következik, hogy minden körülmények között ily bőven műtrágyázzunk, ez mindig a talaj tápanyagtartalmának mérvétől függ.

Buzát rendszeren chilisalétrommal szoktam fölül trágyáztatni, mindenkor tavasszal márcziusban, oly időben a midőn a föld még nyirkos állapotban volt, s nyomban beboronáltattam; ha azonban száraz volt a föld felülete, akkor egy enyhe eső bekövetkezéseig vártam, a midőn rögtön elszórattam a chilit, a nélkül, hogy azt befogasztattam volna. Ezen eljárás is mindenkor eredményes volt. Megjegyzem azonban, hogy célszerűnek tartom a műtrágya beboronálását, ha a körülmények engedik. A chilisalétromnak késői alkalmazása (pl. májusban) nem ajánlható, mert késlelteti a buza érését. Célszerű ezen műtrágyát akként is alkalmazni, hogy fele részét ősszel, fele részét tavasszal adjuk, persze ez mindig a növényzet állapotától függ.

A műtrágyázás egyik eklatáns sikerét bizonyítja az alábbi eset.

Egy 30 kat. holdas táblát, a mely az előző évben igen silány zabtermést adott és jelen állapotában semmiféle hasznos terményhozamra már nem volt alkalmas, a következő évben ugarnak volt szánva. Ezen táblát

ősszel 26 cm. mélyen felszántattam, tavasszal k. holdanként 1 q. chilit és ½ q. szuperfoszfátot kiszórattam és közönséges boronával befogasztattam, mire nyomban vetőgéppel árpát vettettem bele. Az elért eredmény következő volt:

30 k. hold a 1 q. chili = 30 q.	
a 13 frt (a 80-as években) =	390 frt.
30 k. hold a 0.5 q. szuperfoszfát	
= 15 q a 5 frt.	75 ..
	465 frt.

A termés eredménye volt:

30 k. holdon a 10 q = 300 q	
(prima minőségű árpa) a 9 frt	2700 frt.
Levonva a műtrágya árát . . .	465 frt,
marad vetésre, szántásra s egyebekre . . .	2235 ..
vagyis k. holdankint . . .	74.5 frt
vonjunk le az összes költségekre	
75%-ot . . .	55.8 frt
a mi nem felel meg egészen a helyes számításnak	
szereztem k. holdankint tiszta hasznot . . .	18.7 frt.

Kénsavas ammoniumot több ízben, alkalmaztam buza alá, azonban kielégítő eredmény nélkül. Ismeretes, hogy ezen műtrágya-féle csak akkor hatásos, ha átalakul salétromsavvá, az átalakulás pedig csak azon esetben érhető el, ha a talajnak is megvan az ahhoz szükséges tulajdonságai, melyek azt elősegítik, nevezetesen: egyenletes nedvesség, porhanyóság, mésztartalom, melegség, televény. Miután kísérleteimnek sikere nem volt, azt kell hinnem, hogy nevezett tulajdonságok a talajban részben hiányoztak.

Mielőtt valamely műtrágya használatára elhatározzuk magunkat, előbb meg kell győződnünk arról, milyen tulajdonságokkal bír művelés alatt álló talajunk, hiányzik-e abból nitrogén foszfor, káli stb? ezt minden gazda nagyjából maga is megbíráhatja feltéve, hogy alapos figyelemmel kísérte az évenkénti terméseredményeket, úgy mennyiségre, mint minőségre. Mert lehetnek esetek, a midőn sok a szalma és silány a magtermés és megfordítva; első esetben tehát segíteni kell foszfor, vagy talán kálival is, ellonkező

Azt már éreztük, hogy előbb-utóbb lesz itt valami. Gyuri, az öcsém, nyiltan kimondta, hogy ez a dolog aligha fog simán tovább is így folyni. Mindamellett talán kiegyenlítettük volna az ellentéteket, ha a bak, ráadásul eddigi pákosztosságára, olyan viselkedést nem kezd, amivel a legnagyobb mértékben fellázította maga ellen a kertben megforduló fehér népet.

Hogy miben találta passzióját? Abban, amiben minden fogságba került őzbak. Rendkívüli érdeklődéssel kezdett viselkedni a viganók iránt. Az ilyen házi baköznek különben is rendszerint megvan az a bolond szokása, hogy szeret az embernek neki ugrani, szeret öklelőzni, annyira, hogy néha valószággal félelmissé válik; de a nőekkel szemben még furesább magatartást mutat valamennyi. Ahol szoknyát lát, oda hamarosan elszegődik udvarlónak s agancsa indiskrétiójával nem kis zavarba hozza az asszony-népet.

A mi bakunk egyszerre ilyen don Juánná lett.

Ha a szolgáló valami zöldségért lement a kertbe, ő mindjárt mellette termett s úgy megtapogatta agancsával, hogy a konyhaszagu Lukréziák e diszpéldánya sikongva futott előle, amerre tágasabb volt.

Lujza néni szörnyűkődvé hallgatta ezt a dolgot.

Nem akarta hinni, amit a leány mesélt; boszankodott is, nevetett is, mert a

leányt egy viláért se lehetett rávenni, hogy murokrépat hozzon a kertből. Lujza néni hát rászánta magát, hogy majd hoz ő.

A zellertábla sarkán azután egy meggyomroztta őt is az impertinens bak, hogy alig tudtuk elverni róla. Lujza néni reszketett az ingerültségtől és sikoltozva vánszorgott ki a kertből. Egre-földre esküdzött, hogy tul nem éli a bak ezt a napot.

Betelt tehát a mérték. Na most véged neked, te bak!

Meg se kísérlettük a kiengesztelést, hanem busan kerestük Elek bácsit, hogy elmondjuk neki mi történt.

Az öreg úgy kacagott, hogy a könnye is csurgott, még akkor se tért magához, amikor Lujza néni félreusztott kontytyal s esipőre tett kézzel tipegett eléje, hogy lármás hangon panaszkodjék a goromba állatra.

— Pusztítsátok el, de még ma, követezte, mert különben mindnyájukat kiverlek a házból, vele együtt! . . .

S azzal berohant a belső szobába, a melynek az ablaka éppen a kertre nyílt; ott várta, hogy miképpen teljesedik be a parancsa.

Elek bácsi ezalatt meghagyta a kocsinak, hogy menjen, szurja le a bakot; ő bizony nem lövi.

— Csak nem tartok özvadászatot egy veteményes kertben?!

A kocsis felfegyverkezett a konyhakéssel, úgy próbált a bak közelébe jutni. De a megriasztott állat óvatos volt, élt a gyanu-

pörrel, hogy itt most ő ellene készül valami. Hívtuk szép szóval, próbáltuk elfogni pányvával, de bizony ügyetlenek voltunk; utóljára is úgy megvadítottuk, hogy vágatva száguldott előlünk, a mint feléje mentünk. Összetiport minden veteményt, a mi útjába esett; bizony nem igen kérdezte, hogy hova szabad lépni.

Elek bácsi egyet gondolt magában s hogy teljes legyen a heccz, beeresztette a kopókat a kertbe. Valami kaján csinytevésre vágyhatott, az látszott a szeméből.

Rikkancs, a vén szukakopó, rögtön elkezdte szemre hajtani, a mint az őz elibe került. A bak megértette, hogy ennek fele se tréfa most már s egészen a régi vadállattá változott. Borzasztókat szökvé menekült a csaholó kopók elől a zezugos kert bozótjában. Mi is nekiszélesedtünk, utána iramodtunk, valósággal ördögi pusztitást miveltünk minden veteményben.

Mintha egy tatársereg száguldott volna végig a kertben, a mely abban lelte kedvét, hogy kitapossa még a növények gyökerét is. Vérszemet kapva kiabáltunk, üvöltöttünk, nem törődöttünk már semmivel sem, legkevésbé a jó Lujza nénival, a ki az ablaknál állt s egyre összecsapkodta a kezét a vad hajsza láttára.

A szorongatott bak nem tudta már, hogy hová legyen. A kutyák örülten hajtották, mi kölykök kannibálökká válva harsogtak a harezi diadalt s Elek bácsi pedig,

esetben pedig nitrogén, chilisalétrom vagy kénsavas ammoniumtartalmu műtrágyákkal, utóbbival ott, a hol a talajnak a salétrommá való átváltozásra szükséges tulajdonságokkal rendelkezik. De azért téves lenne azt hinni, hogy ezen utóbbi trágyanemek csupán a szalma fejlődést növelik, bizonyos arányban a magképződést is jelentékenyen elősegítik, a miről volt alkalmam meggyőződni, miért is ezek egy magukban is használhatók, kivéve oly esetekben, a midőn a talaj természeténél fogva is sok nitrogént tartalmaz.

Végre még szükséges tudni, hogy a chilit alagesővezett, vagy tulnyomólag homokos talajokon igen óvatosan kell használni, mert mint ismeretes a chilisalétrom, a talaj vizében gyorsan föloldatik, tehát könnyen megeshetik, hogy nedves tavasszal a mélységbe szívárog annélkül, hogy valamit használna. Azért azt alászántani soha sem szabad, hanem legajánlatosabb felültrágyázásra használni, a midőn már kelésnek indult a vetemény. A répaneműeknél legezészerűbb közvetlenül a vetés előtt felszórni s alaborálni.

Szuly.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Szeg nélküli patkó.

Már akkor, mikor a pata bonczitani szerkezete még nem volt ismeretes, annak kopását megakadályozandó, előbb hánes, majd érezboeskorokat kötöttek az emberek lovaik körmeire s általános ismeretes, hogy a rómaiak hippo-mulo és bos-sandaljai se szegekkel, hanem kötelekkel és később vaspatkókkal erősítették a körmökre.

Hogy a patát a kopástól való megvédő vasat mikor, hol és kik kezdték szegek igénybevételével a körömre felerősíteni, az nem ismeretes, de tény, hogy már római telepeken a sandalok mellett szeges patkók is találtak, amiből következik, hogy a szegekkel való patavasálás csak valamivel fiatalabb kelti, mint a szegnélküli.

Az ókor szegnélküli patkóitól maig, a szeggel való vasálás számos formája mellett, a szegnélküli patkolásnak is több formáját

megszéppelve attól, hogy tulajdonképen ő az oka a démoni vadászatnak, a mely mintha soha se akart volna véget érni, elrohant a puskájáért. Be kellett látnia, hogy egy jó sörétlövés az egyetlen, a mi minden további bajt megakadályozhat.

A míg ő odajárt, a hajsza folyt tovább. Egyszer csak a bak eltűnt előlünk, mintha a föld nyelte volna el. A kutyák szimatot vesztve száguldtak össze-vissza, de nem tartott a némaság sokáig; néhány másodperc múlva szörnyű sikoltozás jelezte, hogy valahol veszély van.

Kitaláltuk, hogy hol.

Szent Hubertus, segíts! A bak, végső kétségbeesésében, beugrott a Lujza néni alacsony ablakán s most megboszulja magát!

Egymás hátán másztunk be mi is a bak után.

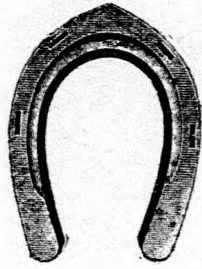
A bestia csakugyan keményen gyomroztatta Lujza nénit, mintha csak ezt akarta volna kifejezni:

„Tudom, hogy ezt a szép hajszát neked köszönhetem, nohát megfizetek érte, mielőtt a másvilágra küldtök.”

Bizony hamar odaküldtük. A szeles kocsis ott szurta le a szoba közepén, haldokló szeme a himzett szőnyegen tört meg.

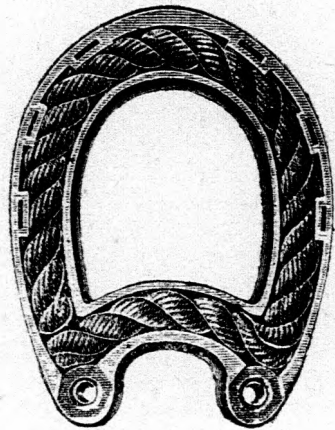
Elek bácsi lelkendezve tört ránk a puskájával, de a mint meglátta a neje dult arcát, nyomban elsompolygott.

ismerjük. Ezek mindegyikének meg van az az előnye, hogy a szarufalba szeg nem üttetvén, az kevésbé rongálódik, de aztán meg van az a hátránya, hogy a kötelek a pártán és esüdön zuzódásokat okoznak, a patára alkalmazott patkótartó vaspántok pedig a köröm falát nyomván, azt elformálanítják, megszükitik, elferdítik s daczára ennek, a vasat a patán szilárdan nem rögzítik, sőt inkább annak mihamar való meglazulását egyáltalán meg nem akadályozzák.

165. ábra. Négy lyukas szegnélküli patkó.

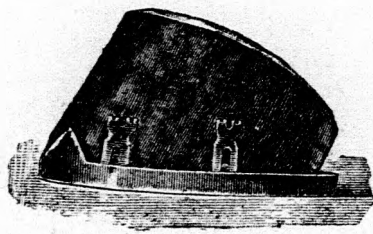
Ezen hátrányok voltak az okai annak, hogy a rómaiaknál se tarthatták magukat hosszas ideig a sandalok s ez az oka, hogy több száz éven keresztül a szegelt patkókat semmiféle szegnélküli vas nem volt képes a használatból kiszorítani.

166. ábra. Hatlyukas szegnélküli patkó.

Most, hogy újra bebizonyosodjon, miszerint semmi sincs új a nap alatt, külföldi szaklapokban egy szegnélküli patkót hirdettek oly formán, mintha ilyes vas soha se létezett volna.

A több országban szabadalmazott ezen szegnélküli patkó, melynek terjesztésére egy

167. ábra. Patára felerősített szegnélküli patkó.

egészen külön részvénytársaság alakult, a patkolás történetével ismeretlen előtt kétségtelenül feltűnést keltő tárgy, a melyet azonban szakértő szemmel közelebbről vizsgálván rájövünk, hogy itt alighanem megint oly valamivel van dolgunk, a mely, a mellett, hogy lényegére nézve nem új, még valószínűleg amolyan „sok zaj semmiért.”

A patkó, melynek egyik 4 lyukas formáját a patára fekvő részéről a 165; hat lyukas formáját pedig a talajra eső felszínéről tekintve, a 166. ábra mutatja, a kicsuszamlást megakadályozó kötélettel és a csavaros sarkok felvételére alkalmas lyukakkal együtt, ugy van konstruálva, hogy miután a pata hordozó szélére ráigazított

és ráfektetett, a 167. ábrán látható módon függőlegesen alkalmazandó szorító vaspántok dugatnak keresztül a patkó lyukain, melyek számára a szarufalba külön kivágásokat kell csinálni, hogy jól fekdhessenek és felső fogazott végüket a patafalba be kell verni, hogy tarthassanak; a patkónak a talajjal érintkező felszínén pedig ezen pántesapok közé vasékeket kell verni, hogy a patkó helyében megrögzítettessék. A patkó hegyfali részén — mint látjuk — kápa is van, hogy a vasat a helyében megtartani ez is segítsen.

E felszerelésnél természetesen 4, illetve 6 helyen rögzítenek a pata falai, hová a pántok felső végeinek fogait — szám szerint 16 illetőleg 24-et — kell beverni.

A mikor tehát a találmányt értékesítő cég patkója jósága mellett kiváltképpen azal argumentál, hogy a szegek a pata szaruját nem rontják s a szeggel való megnyílás ki van zárva, feledni látszik, hogy ha a tartó pántok fogai aprók, akkor kevésbé ugyan, de még mindig 16, illetőleg 24 helyen sértik minden egyes vasalásnál a patafalát s ekkor a patkót vajmi gyarló módon rögzítik; ha pedig a pántok fogai nagyok, akkor valamivel jobban rögzítik ugyan a patkót, de egyszersmind mélyebben is sértik.

Minden egyéb hátránytól eltekintve is tehát, ez a körülmény egymagában is elég arra, hogy megjósolhassuk, miszerint ezen szegnélküli patkónak jövője nincs.

Am nagyon megfontolandó dolog e patkónak alkalmazása azért is, mert egyáltalában nincs kizárva, hogy a tartópántok a fogaikkal való kapaszkodási helyeken meglazulván visszagömbülnek s a mellett, hogy a patkót többé nem tartják, még veszedelmes bokázásokra és in sérülésekre adnak alkalmat.

Valószínűleg alkalmunk lesz egyébiránt e vasakat ki is próbálni, de addig is kötelességünknek tartottuk a mondottak tájékozásul felhozni, óva intvén a lótartró közönséget elhamarkodott próbák tevésétől, melyre pedig a reklám könnyen elcsábítja az embert.

Monostori Károly.

Őszi luxus lóvásár.

E napokban jelent meg egyes lapok hirdetése között a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság hirdetménye a f. év október hó 4—6-án megtartandó őszi luxus lóvásár tárgyában. Ezen körülmény alkalmat szolgáltat nekünk arra, hogy röviden foglalkozzunk ezen luxus lóvásárral.

Mint ismeretes az OMGE. az ezredéves állatkiállítások igazgatóságának megkeresésére elhatározta, hogy a folyó évben, tekintettel a millenáris lókiállítások sikerének nagyobb biztosítására, lemond arról, hogy mint eddig, a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársasággal egyetemben luxus lóvásárt rendezzen, s tényleg már a folyó év tavaszán megtartott luxus lóvásár rendezésében részt nem vett.

Ez utóbbi lóvásár rendezése alkalmával azok, kik a viszonyokkal nem ismerősök, élesen megtámadták a i. e. a. részvénytársaságot amiatt, hogy daczára a millenáris lókiállításoknak mégis rendezett luxus lóvásárt, holott az — szerintünk — a fenforgó körülményekre való tekintettel bátran elmaradhatott volna. Azok a kik e vádakot emelték, nem ösmerték teljesen a dolgok mibenlétét s nem tudták, hogy a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság a székesfővárossal kötött szerződése értelmében kénytelenítve van évenként két luxus lóvásárt rendezni.

A szóban forgó tavaszi luxus lóvásár sikere nem felelt meg teljesen a várakozásnak, a miben eltekintve több más tényezőtől, bizonyára az akkor küszöbön állott

ezredéves szűk vszetszerű mával v értékesít sárta cse hozatott azonban millenáris ben s h tőnek s nosan is tők hibé Vásárral nem kör sajnosan május el tás alkal anyag re tekinteth állítás a értékesít kozik az mert a f hathatós hogy a ben fogj En

jó eredm a külföld keresni a mény a

Az lesz meg lovainak egyesek nyosnak ezen árvgjobb v zonyára ban, vag

a magár luxuló az állam nyers l magántu veréséne tartása magáné állítható oly lova a luxus vevőre t

Az lovaknak is lesz ve felemlite tény, h kér elad lenné te ján ezen feléért k szoliditás tandónak megszün reputáci tos. A r szének s nagy me színüvé mérvü kormány esélyeit méltán v megtarta

GAZ

A zöld

tanár ált gischen

ezredéves lóvásároknak nem csekély részük volt. A tenyésztők lovaikat természetesen a millennáris lóvásárok alkalmával vélték biztosabban és előnyösebben értékesíthetni s azért a tavaszi luxuslóvásárra csekélyebb számú és kevésbé jó anyag hozatott fel, mint a megelőző éveken. Hogy azonban tenyésztőink mennyire csaldódtak a millennáris lókiállításokhoz fűzött reményeikben s hogy ott alig egy-két magántenyésztőnek sikerült lovaikat értékesíteni, az általános ismert dolog s bizony nem a tenyésztők hibájául róható fel a teljes sikertelenség. Vásárral egybekötött lókiállítások rendezése nem könnyű feladat s ez állítás igazságát sajnosan kellett tapasztalunk különösen a május elején megtartott használati lókiállítás alkalmával, mely eltekintve a bemutatott anyag rendszertelen összeállításától — vásár tekintetben teljes fiaskót vallott. Ezen lókiállítás alkalmával eladatlanul maradt anyag értékesítésére azt hisszük jó alkalom kínálkozik az őszi luxuslóvásáron, annyival inkább mert a földművelésügyi kormány is megígérte hathatós támogatását, főleg azon tekintetben, hogy a külföldi figyelmét a legszelebb körben fogja felhívni ezen vásárra.

Ennek bizonyára meg lesz az óhajtott jó eredménye, miután kilátás van arra, hogy a külföldi vevők nagy számban fogják felkeresni az őszi luxus lóvásárt, mely körülmény a sikert csaknem biztosítja.

Az őszi luxus lóvásárral egyidejűleg lesz megtartva az állami ménés intézetek lovainak árverése is. Ezen körülményt egyesek az eladás esélyeit tekintve hátrányosnak tartják, pedig ellenkezőleg, éppen ezen árverésre ösztönlik be mindig a legnagyobb vevőkontingens a külföldről, a kik bizonyára szívesebben veszik meg a már kocsi-ban, vagy nyereg alatt betanított kész lovat a magántulajdonosoktól (feltéve, ha azok a luxusló követelményeinek megfelelőek) mint az állam által árverésre bocsájtott fiatal, nyers lovakat. Nem tagadható, hogy a magántulajdonosok és az állami lovak árverésének csaknem egy időben való megtartása bizonyos fokig hátrányos lehet a magántenyésztőkre, de ez csak azokra nézve állítható, a kik mint esetenként előfordult, oly lovakat jelentenek be eladásra, amelyek a luxusló fogalmától nagyon távol állanak, vevőre tehát érszerűen nem is számíthatnak.

Az igazán jól betanított, szépen páros lovaknak vagy nyergeseknek mint eddig, ezután is lesz vevőjük. Nem mulaszthatjuk el azonban felemlíteni azon eddig is sokszor tapasztalt tény, hogy sok magántenyésztő oly árakat kér eladásra szánt lovaikért, a mely lehetlenné teszi az eladást. A vásár utolsó napján ezen tenyésztők azután az eddig kért ár feléért kínálják lovaikat, a mi nem kelti a szoliditás benyomását a szemlélőben. Ohaj-tandónak tartjuk, hogy az említett abuxusok megszűnjének, a mimár csak a külföld előtti reputációnknak megóvása céljából is kívánatos. A millennáris lókiállítások vásári részének sikertelensége s értékesítésre váró nagy mennyiségű kiváló loanyagunk, valószínűvé teszi az őszi luxuslóvásár nagymérvű látogatottságát, a földművelésügyi kormány közreműködése pedig az értékesítés esélyeit növeli, úgy hogy magántenyésztőink méltán várhatnak sikert a két hónap múlva megtartandó őszi luxuslóvásártól. J. P.

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Dr. Liebermann Leo.

A zöldtrágyázás gazdasági jelentősége.

— Nemrég jelent meg a Kühn hallei tanár által kiadott „Berichte aus dem physiologischen Laboratorium und der Versuchsanstalt

des landwirtschaftlichen Instituts der Universität Halle“ 12-ik füzet.

Az igen érdekes közleményeket tartalmazó munkának különös jelentőséget kölcsönöznek Kühn-nek a zöldtrágyázással foglalkozó fejtegetései, a melyekben egyszersmind párhuzamot von az istállótrágya és zöldtrágya nitrogénjének kihasználhatósága között. A nyolczvanas évek végén túlságos jelentőséget kezdettek tulajdonítani Németországban a zöldtrágyázásnak. A zöldtrágyázást, vagy mint azt annak pártolói nevezni szeretik, — „a levegő nitrogénjével való trágyázást“ úgy igyekeztek feltüntetni, mint a talajgazdagításnak legegyszerűbb módját és annak alkalmazása még a jobb talajne-meken is mindinkább terjedt s ezzel egyidejűleg gyarapodott azon gazdaságok száma, amelyek az állattartást lehetőleg redukálták, sőt akadtak olyanok is, a melyek az állat-nélküli gazdálkodásra tértek át.

Wulfen és Willfarth munkái, de különösen Hellriegel nagyjelentőségű kutatásai kétségbevonhatlanul kimutatták a pillangós növények azon sajátosságát, hogy azok a gyökérgumókban található baktériumok segítségével képesek a levegő szabad nitrogénjét felvenni. Ezen „nitrogéngyűjtő“-növények termelése és alászántása által tehát a levegőből „ingyen“ kapott nitrogénnel vagyunk képesek a talajt gazdagítani.

Ezen — tényleg fennálló — körülmény első pillanatra nagyon kedvező színben tünteti föl a zöldtrágyázást, s így természetes, hogy sokan akadtak, kik a talajgazdagításnak ezt a módját minden körülmények között czélszerűnek és jövedelmezőnek tartották.

Kühn azonban csak a legkritikább esetekben tartja a zöldtrágyázást czélszerűnek, mert véleménye szerint „helytelen volna csak egy fontnyi növényi fehérjét is a talajba temetni, a melyet tej vagy húsz előállítására hasznóhatónak fel lehetne használni.“

A zöldtrágyázásnak helye van szerinte az olyan egészen sovány homoktalajokon, a melyek „a megművelhetőség határán“ állanak. Kainit- és Thomassalaktrágyába vetett és zölden alászántott csillagfürt s utána következő rozs, több évig felváltva termelve rendkívüli hatást idéznek elő az ilyen talajokon, a melyek így olyan kedvező átalakuláson mennek át, hogy idővel a zöldtrágyázás 3-4 évenkénti ismétlésre is elegendő lesz termőerejüknek folytonos fentartására.

Csak „valamivel jobb minőségű homoktalajon“ — Kühn nézete szerint — már nem lehet jövedelmező az, hogy egy egész év termését a zöldtrágyázásra használják fel. Ilyen talajokon a rozs már magnak meghagyott megért állapotban learatott csillagfürt után is jól megterem, melynek tarló- és gyökérmagmaradványai is elegendő gazdagítják a talajt. Pazarlás lenne tehát ilyen esetben egy egész év termését alászántani; a zöldtrágyázást az ilyen közepes vagy jobb minőségű homoktalajokon csak „a közbeeső termelés“ felhasználásával lehet okszerűen alkalmazni.

De a zöldtrágyázásnak ezt a módját is elvetendőnek tartja Kühn abban az esetben, ha mint közbeeső növényt, zöldtakarmánnyként is jól értékesíthető pillangóst p. o. szeradellát termelünk.

A zölden való feletetés a csillagfürtnél ki van zárva, mert más állat mint a juh egyáltalán nem eszi s azt is a „lupinose“-nak nevezett betegség veszélyének tesszük ki. A szeradella ellenben zölden, szénává szárítva vagy bevermelve kitűnő takarmány és kérdés vajjon nem hasznosítjuk-e jobban termését, ha azt p. o. tejtermelésre használjuk fel s csak a feletetéséből származó trágyát szántjuk a talajba?

Kühn igen érdekes számításokat tesz ezen kérdés eldöntésére.

A „közbeeső növényként“ termelt szeradella átlag 100 mázsa (á 50 kg.) zöldtakarmányt ad $\frac{1}{4}$ hektáronként; a szeradella körülbelül 3% nyersproteint tartalmazván átlag 0.48% nitrogén van benne. A 100 mázsa zöld szeradella alászántása által e szerint $100 \times 0.48 = 48$ font nitrogént juttatunk a talajba; a nitrogén fontját 50 fillérbe számítva, tehát az alászántott zöldtakarmány trágyaértéke 28.8 márkát tesz ki.

Kühn most felveszi, hogy ha a szeradellát tehennel etetnék fel, melyek a takarmányozás ideje alatt állandó sulyban maradnak, 1000 font élősulyra naponta 120 szeradellát kapnak és ugyanezen élősulyra naponként 7.5 liter 10 fillérjével értékesülő tejet adnak.

Számításai folyamán kimutatja, hogy mindenféle költséget, úgy mint az állatokban fekvő tőke kamatját, biztosítást, állatorvost, szolgaszemélyzet fizetését, az alom árát, a fedeztetés költségeit stb. beszámítva, tekintetbe véve továbbá a trágya-kezelés, konzerválás, kihordás és elterelés költségeit, végül figyelembe véve még a feltakarmányozásnál a szerves anyagokban beálló veszteséget (a mely a zöldtrágyázásnál esedik) a feltakarmányozás által még mindig 91%-al jobban értékesül a szeradella, mint abban az esetben, ha zöldtrágyázásra használják fel. Az utóbbi esetben mint láttuk 28.8 márkával értékesült az $\frac{1}{4}$ hektáron termelt szeradella, a feletetésnél pedig a fent elősorolt kiadások és bevételek figyelembe vételével 55.17 márkával.

Még abban az esetben is, ha Kühn 1000 font élősulyra naponta 7.5 liter helyett csak 5 liter tejet vesz fel, a melynek literje 10 fillér helyett mindössze 6 fillérrel értékesül, még mindig 30.44 márká a takarmányozás utján való hasznosítása ugyanazon szeradella mennyiségnek, a mely zöldtrágyának felhasználva 28.8 márkával értékesül.

Az itt vázolt számításokból tehát az tűnnék ki, hogy még a tehennel gyenge tejelése és a tej igen alacsony értékesítési ára mellett sem látszik igazoltnak a szeradella zöldtrágyának való alászántása és Kühn még ily kedvezőtlen viszonyok között is hibának tartja a zöldtrágyázást annál is inkább, mivel az istállótrágyában, a szeradellában levő nitrogén legnagyobb része visszakerül a talajba.

120 font szeradellában 0.576 font nitrogén van. A nagyobb 7.5 literes termelést véve fel, ezen nitrogénmennyiségből 0.084 font jut a naponként produkált tejebe s így 0.492 font a trágyába, tehát csaknem hat hetedrészre az összes nitrogénnek. A helyes utnak tehát azt tartja Kühn, ha a pillangósokhoz tartozó takarmánynövények termelése segélyével minél jobban kihasználjuk a levegő szabad nitrogénjét, de azért, hogy azt az olesó nitrogént tej- és husprodukcióra használjuk fel s egyidejűleg olesó istállótrágyát nyerjünk, a melylyel a talaj termőképességét lényegesen fokozhatjuk.

Nemcsak a pillangósok által felvett nitrogén értékesül így jobban, hanem a szintén a levegőből felvett szén-sav is, mely a takarmány szénhidrátjainak alakjában állati produktumok előállítására szolgál és e mellett a trágyában is megfelelő mennyiségben jelenik meg.

Ez lenne — Kühn véleménye szerint — a legtökéletesebb kihasználása azon anyagoknak, amelyeket a légkör ingyen bocsájt rendelkezésünkre.

Összefoglalva tehát a mondottakat, Kühn tulajdonképpen csak a legsilányabb homoktalajon látja helyénvalónak a zöldtrágyázást, amelyeken akár mint főnövényt, akár mint közbeeső növényt a feltakarmányozásra alkalmatlan csillagfürtöt kell termelnünk.

A mi a jobbminőségű — középkötött és kötött — talajokat illeti, ezeken Kühn a zöldtrágyázást egyáltalában helyteleníti.

Ezen talajok legnagyobb részén lóhereléléket vagy luczernát lehet termelni, amely növények nemcsak kitűnően kihasználják a levegő nitrogénjét s ennek segélyével proteindús zöldtakarmányt és sok nitrogént tartalmazó trágyát produkálnak, hanem egyszersmind nagymennyiségű tarló és gyökérmaradványaik által a talajt nitrogén és humuszképző anyagokban is gazdagítják. Ilyen talajokon természetesen ki van zárva az, hogy valamely pillangós növényt azért termeljünk, hogy az zölden alászántva trágyázási célokra szolgáljon.

Közbeeső növények termelése és alászántása kedvező klimatikus viszonyok között esetleg kifizetheti magát, kivált olyan talajokon, a melyeken fontos a zöldtrágya fizikai hatása. Ilyen esetben azonban inkább a gyorsan igen nagy tömeget adó növényeket, pl. a mustárt kell figyelembe venni s nem a pillangósokat, annál is inkább, mivel a levegő nitrogénjének kihasználásáról itt szó sem lehet. A jobb minőségű talajokban ugyanis bőségesen van annyi nitrogén, a mennyit a közbeesőleg termelt pillangósok rövid ideig tartó fejlődésük folyamán szükségelnek s míg a talajból fedezhetik szükségletüket, addig tudvalevőleg nem vesznek fel a levegő szabad nitrogénjéből semmit sem. Ehhez járul még az is, hogy a mustár magja igen olesó, míg a pillangósok közül itt leginkább felhasználható borsó vagy búkkönyfélék magja drága és így kedvezőtlen időjárás esetén a zöldtrágyanövény elégtelen fejlődése nagyobb veszteséggel jár.

De a zöldtrágyázás ilyen alakja hátrányossá válhat, mert a talajban levő direkt felvehető nitrogénvegyületek ismét nitrogéntartalmu szerves vegyületekké alakulnak át, a melyeket a növény nem vehet közvetlenül fel és csak az alászántott növények bomlásánál jutnak azok lassankint felvehető és áthasonlítható állapotba. Ez az ilyen kötöttebb talajokon csak hátrányos lehet, mert itt a könnyen oldódó nitrogénvegyületek nincsenek a kimosódás veszélyének kitéve.

Még azok is, kik különben nem pártolói a zöldtrágyázásnak, a jobb minőségű talajokon azt tartják, hogy annak kiváló jelentősége van a majortól igen távol eső vagy igen magasan fekvő területeken, ugyancsak olyan birtokrészekben, melyek pl. a rossz utak következtében nehezen közelíthetők meg s így az istállótrágya kiszállítására igen költséges lenne. Kühnnek e tekintetben is ellentétes nézete van. Míg csakis az istállótrágyára volt a gazda utalva, helyes lehetett — szerinte — ez a nézet, de ma, mikor nagyobb fuvarozási költségek nélkül, kis mennyiségű koncentrált műtrágyák alkalmazásával az összes szükséges tápanyagokkal bőven elláthatjuk az ilyen területeket, ez az érv sem helyes.

Közbeeső növények termelését ilyen területeken is meg lehet kísérteni, de az így termelt takarmánynak a majorba való beszállítása nem fizetné ki magát s így azt vagy ott a helyszínen kell feleltetni, vagy legeltetés által értékesíteni.

Kühn több példát és kísérletet sorol még felállításai helyességének bizonyítására és a zöldtakarmányozásra vonatkozólag abban összegezi nézeteit, hogy az igen silány homoktalajon az egész év termése felhasználható erre a célra, a valamivel jobb minőségű homoktalajon pedig a közbeeső növényként termelt csillagfürt. De csakis a csillagfürt. A hol a talaj már a seradellát, vagy a homoki búkkönyt megtermi vagy egyáltalában, mint közbeeső növényt lehet termelni, a mely takarmányként jól értékesíthető, ott a zöldtrágyázás hiba. Az ilyen takarmánynövényt csak akkor szabad —

szerinte — alászántani, ha a másképpen sehogys értékesíthető. A zöldtrágyázás — mint Kühn mondja — csak egy olyan szükségesség rossz, a melyet minden erőnkől kerülnünk kell.

Ezen fejtegetések kapcsán Kühn áttér Wagner-nek az istállótrágya kihasználhatóságára vonatkozólag végzett kísérletezéseire, melyeknek eredményei nagyon a zöldtrágyázás jelentősége mellett szólnak és az ő érveit megdönteni látszanak. Wagner ugyanis a nitrogéntrágyázásról szóló nagyjelentőségű munkájában azt a kérdést is tárgyalja, hogy a különböző nitrogéntrágyákban milyen mértékben használtatik ki a nitrogén és kísérletei alapján arra a következtetésre jut, hogy ha a chilisalétrum nitrogénjének kihasználását 100-nak vesszük fel, akkor a zöldtrágya nitrogénjének kihasználása 65, az istállótrágyában foglalt nitrogéné pedig csak 25. Wagner e számok megállapításánál a zöldtrágya és istállótrágya három évre terjedő hatását vette figyelembe; csakis az első évben észlelt hatást véve tekintetbe az istállótrágya nitrogénjére 11 a zöldtrágyázásra nézve pedig 62 a használati érték, melyet kísérletei alapján a chilisalétrummal szemben — ennek hatását 100-nak véve fel — megállapít.

Az istállótrágya nitrogénjét tehát — Wagner kísérleteinek eredményeiből ítélve — sokkal kisebb mértékben képesek a növények kihasználni, mint a zöldtrágya alakjában adott nitrogént.

Kühn kétségbevonja azt, hogy a Wagner által megállapított értékszámok az istállótrágya hatásának megbírálására felhasználhatók lennének; ezen számok véleménye szerint a gazdasági viszonyoknak meg nem felelő módon nyertek és abszolúte használhatellenek az istállótrágya hatásának általános szempontból való megítélésére.

Hosszassan fejtegeti azután Wagner kísérleteinek hibás voltát és azoknak eredményeiből vont következtetések helytelenségét.

Igyekszik kimutatni azt, hogy Wagner csakis úgy juthatott ilyen eredményre, mert oly istállótrágyát használt fel kísérleteinél, a melyből a könnyen oldódó, leggyorsabban ható alkatrészek hiányoztak.

Wagner összehasonlító kísérleteinél zöldtrágyául fiatal luczernát használt. A luczernában lévő proteinnek átlag 77%-a emészthető, feltakarmányozásánál tehát a protein legnagyobb része az állati szervezetbe s onét az ürülékbe, kiváltképpen pedig a vizeletbe jut. A vizeletben foglalt nitrogéntartalmu vegyületek tudvalevőleg igen gyorsan bomlanak, könnyen ammoniakat képeznek s valószínű, hogy a takarmány nitrogéntartalmu alkatrészei az állati szervezetben való áthaladásuk után sokkal gyorsabban érvényesülnek a növények táplálkozásánál, mint hogy ha a takarmánnyal — a melyben a nitrogén legnagyobb része aránylag lassan bomló szerves vegyületek alakjában van jelen — direkt trágyázunk.

Teljesen elképzelhetlen tehát — mondja Kühn — hogy exact eljárás mellett, a luczerna feltakarmányozása révén nyert trágya nitrogénje lényegesen csekélyebb használati értékkel bírjon, mint a zöldtrágyázás céljából alászántott luczernában foglalt nitrogén.

Ha Wagner mindennek dacára ilyen eredményekre jutott, az Kühn véleménye szerint csak úgy történhetett, hogy kísérletei nem voltak tényleg összehasonlító kísérletek, hanem azoknál olyan anyagot használt fel a luczernával szemben, a mely a zöldtrágya és istállótrágya hatása között fennálló különbségek megbírálására teljesen alkalmatlan volt.

Ha ugyanis a zöldtrágyaképpen alkalozott luczerna nitrogénjének kihasználhatóságát az istállótrágyában lévő nitrogénével

össze akarjuk hasonlítani, akkor Kühn szerint csakis az lehet a helyes eljárás, hogy ugyanazon tábláról való és az alászántóttal teljesen egyenlő fejlődési fokon lévő luczernát feleltünk és az így nyert istállótrágyával hasonlítjuk össze a zölden alászántott rész hatását.

Mint Kühn folytatólag kimutatni igyekszik, Wagner ezeknek a feltételeknek nem felelt meg s olyan minőségű istállótrágyát használt fel összehasonlításként, a milyen csak a leghanyagabbul kezelt gazdaságokban található s mely tényleg olyan rossz volt, hogy hatása ennyire csekély lehetett a zöldtrágyáéval szemben. Wagner eredményei tehát magokban véve helyesek, de csak azt mutatják, mily csekély értéke van a rosszul kezelt, nem jól konzervált istállótrágyának.

Az istállótrágya helyes kezelése és konzerválására vonatkozó kutatások rövid ismertetése révén ezzel a kérdéssel és behatóan foglalkozik Kühn.

Hogy a jól kezelt istállótrágyának milyen nagy értéke és erőteljes hatása van, azt a hallei kísérleti állomás telepén e célból végrehajtott kísérleteinek eredményeivel és ugyanott más kísérleteknél szerzett tapasztalataival igazolja Kühn. Ezen kísérletek eredményeiből kifolyólag Kühn az istállótrágya nitrogénjének kihasználási fokát legálább is 80-ra teszi.

Különösen érdekes Kühn azon kísérlete, a melyet az általa fentvázolt módon hajtott végre. Zöld luczernát etetett ökrökkel, a melyeket előzőleg néhány napig ugyanilyen előtakarmányozásban részesített.

A takarmány mennyisége úgy volt megszabva, hogy az ökrök sulya a kísérlet tartama alatt változatlan maradt vagyis a takarmány összes nitrogénjének az ürülékben kellett megjelenni. A három napig tartó takarmányozás alatt nyert istállótrágya gondosan össze lett gyűjtve és megelemezve. A kísérleti napok középsőjén ugyanazon zöld luczernából a mely akkor a takarmányozásra szolgált, vette Kühn a zöldtrágyázásra felhasználandó anyagot. Ez esetben tehát az istállótrágya teljesen ugyanazon kiállítású takarmány feleltetése után nyert, mint a melyet a zöldtrágyázás céljaira használt.

A kísérleteket 8 Wagner-féle edényben végezte, melyekből 2—2 részesült egyforma trágyázásban és pedig 2 edény csak foszforsavat és káliumot, 2 edény foszforsavat, káliumot és kénsavas ammoniumot, 2 edény zöldtrágyát és 2 edény pedig istállótrágyát kapott. A zöldtrágyát, istállótrágyát és kénsavas ammoniumot oly mennyiségben használta fel, hogy minden edénybe egyenlő mennyiségű nitrogén jutott. Kísérleti növény fehér mustár volt, amely összes edényekbe ugyanazon időpontban lett elvetve és learatva. Az így végrehajtott kísérlet eredményei azt mutatták, hogy a kénsavammonium nitrogénjének kihasználását 100-nak véve fel, az istállótrágyának 95, a zöldtrágyának pedig 59 értékszám felelt meg.

Mind ezek alapján Kühn egész határozottsággal „hamisnak” és „alaptalannak” mondja Wagner azon nézetét, hogy az istállótrágya általában véve csekély hatással bíró trágyázóanyag, a mely az első évben nitrogéntartalmának csak rendkívül csekély részét juttatja érvényre. Szerinti éppen ellenkezőleg a legértékesebb és leghatékonyabb trágyák közé tartozik; kihasználhatóságának foka általában véve aránylag nagy, s hatása tulajdonképpen már az első évben érvényesül. Természetesen ez csakis olyan istállótrágyára áll, a melyben konzerválás és helyes kezelés segítségével mindazokat az értékes anyagokat megtartjuk, a melyek eredetileg benne foglaltatnak.

Kovács Imre.

ÁLL

Ro

Szarvas
ólomsó

Pawl
f. Thierhe
e tárgyba

Egy

gyors egy

kező tüne

ság és fog

ság, közbe

kiöltötték

ben ide-o

nyál foly

megszűnt.

mellett a

tották, ké

lődött ki.

testén rem

pedig föl

pupilla tá

tott ajtó f

összeroska

mellett ké

és veszett

beteges a

és ilyen á

némi bend

véronlése

tozást nem

felmerült

méreg mi

a helybeli

gyomor be

Két

betegedet

hogy azt

Mint

ólomhutat

sekre, P.

kozó figy

hogy a

henger el

sőrét a

liszthulla

lehetetni,

ennek fol

figyelmes

a bendőb

bendőben

sőrétet ta

dett két

lenmagfőz

meg is g

Egy

alatt két

mind le

kaptak, n

szintén si

hártyáján

A nyelv

test eltáv

használat

igen sok

az illető

ilyen eset

egy ludt

közvetlen

nagyobb

azután

kézzel ig

helyéből

sen be v

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

Szarvasmarhák megmérgeztetése ólomsörétet tartalmazó takarmánnyal.

Pawlak állatorvos az „Oest. Monatschrift f. Thierheilkunde egyik legutóbbi számában e tárgyban a következő észleletét közli:

Egy molnár három tehenén, melyek gyors egymásutánban megbetegedtek, a következő tüneteket észlelte: Kezdetben szomorúság és fogcsikorgatás, később mély tompultság, közbe pedig az állatok nyelvüket erősen kiöltötték és azt esámesogó zörejek kíséretében ide-oda mozgatták. A szájból habos nyál folyt, az étvágy rossz volt, majd egészen megszűnt. Később a bódultság fokozódása mellett a betegek fejüket a falnak támasztották, két tehenen pedig erős trismus fejlődött ki. Szabadon bocsátva az állat egész testén remeg, izgatott, nyakát feszesen, fejét pedig fölfelé tartja; a tekintet meredt, a pupilla tág, a sclera belövelt; az állat a nyitott ajtó felé vagy a fal felé roham és végül összeroskad. Az egyik tehen hasonló állapot mellett később felette ingerült, erősen bög és veszett állat módjára viselkedik. Végül a betegek a földön fekvé erősen hánykolódtak és ilyen állapotban levágattak. A boncolás némi bendő- és gyomorhuruton, továbbá apró vérömléseken kívül semmi különösebb elváltozást nem mutatott ki. A tünetek folytán felmerült valamely mérgezés gyanuja, de a mérgező mivoltát nem sikerült megállapítani; a helybeli gyógyszerész a bendő és az ojtógyomor bennékeiben nem talált mérgező anyagot.

Két nap múlva egy negyedik tehen betegedett meg oly súlyos tünetek között, hogy azt pár óra múlva le kellett vágni.

Mint hogy a kórkép emlékeztetett az ólomhurutokban előfordulni szokott mérgezősekre, P. ilyenre is gyanakodott és idevonatkozó figyelmeztetése folytán megállapították, hogy a megelőző héten a malomban két henger eltört, hogy a bennök foglalt ólomsörét a malomban elszóródott és hogy a liszthulladék, melyet a tehenekkel szoktak feletetni, szintén sok sörétet tartalmaz. P. ennek folytán a gyomrokat kiásatta és a figyelmes vizsgálatkor a rézezet között egy a bendőben, a mint a rezezesben, továbbá a bendőben foglalt takarmányban is igen sok sörétet talált. Időközben ismét megbetegedett két tehen, melyeknek azonban azonnal lenmagfőzetben glaubersót adtak be és ezek meg is gyógyultak.

Egy másik tulajdonosnak rövid idő alatt két tehen betegedett meg, melyeket mind le kellett vágni. Ezek répaszeleteket kaptak, melyekben sok sörét volt, melyeket szintén sikerült a bendő és a rezezes nyálkahártyájának redői között kimutatni.

A nyelvcsőben megakadt idegen test kezelése.

× A nyelvcsőben fennakadt idegen test eltávolítására szokásos bárzsingkutató használata nem mindig szükséges, mert igen sok esetben a beteg magától is lenyeli az illető tárgyat. Haase állatorvos közöl ilyen eseteket a következőkben: Egy tehen egy ludtojas nagyságu répát nyelt el, mely közvetlenül a gégefő mögött megakadt. H. nagyobb mennyiségű folyadékot öntött be, azután bárzsingkutatót vezetett be, majd kézzel igyekezett a szájon keresztül a répát helyéből elmozdítani, de miután a répa erősen be volt ékelődve, egyik kísérlete sem

vezetett eredményre. Végre egy félóra múlva az állat a répát lenyelte.

Egy másik tehen burgonyaföld szántásakor burgonyát nyelt, mely az ötödik nyakcsigolya táján fennakadt, úgy hogy kívülről is, mint tömött daganat volt kitapintható. H. az állaton nyálazást, nyugtalanságot, gyakori bélsáruitást és nagyfokú tympanitást talált, úgy, hogy utóbbi körülmény miatt azt szurcsapolnia kellett. Miután ebben az esetben sem használt a fentebbi eljárás, H. az állatot hazaküldte, mely a kb. 5 km. hosszú uton, a tulajdonos bementésére szerint a burgonyát menetközben lenyelte, úgy, hogy 12 óra múlva, mikor az állatorvos oda ment, már teljesen jól érezte magát a tehen.

B.

Aratási eredmények.

Az aratási munkálatok csaknem az egész ország területén befejeztetvén, közöljük a földmivélsügyi miniszternek az ország mezőgazdasági állapotát a f. évi aug. hó elsején feltüntető jelentését. A jelentés éppen nem tüntet fel örvendetes eredményeket s azok a remények, melyeket gazdáink az ezidei aratáshoz fűztek, nem váltak be. Az utóbbi hetek kedvezőtlen időjárása a termények minőségében igen nagy károkat tett, úgy, hogy különösen a sörárpát termelő vidékeken az aratást megelőzőleg méltán remélt kitünő minőségű sörárpa, kevés kivétellel csak közepes lett. A búzában a rozsda tett számottevő károkat, míg a rozs minőségileg jól sikerült. A kapásnövények állása biztató. A részletes jelentést alábbiakban adjuk.

*

„A júliusi időjárás egészben kedvezőtlen maradt, mert a záporok és jégesők közbe-közbe erős viharral a hónap második felében nemhogy csökkentek volna, hanem még inkább fokozódtak. Különösen július vége felé és augusztus 1-én rendkívül heves és romboló vihar pusztított a már nagyrészen learatott gabonakévekben és asztagokban, sőt helyenkint a fáknak is. Erős jégeső volt az ország számos vidékén, kivált július 23., 24., 29., 30. és 31-én; a jégeső a kapásnövényekben és szőlőkben jelentékeny kárt okozott.

A folyamatban lévő aratási és eséplési munkálatokat egyes vidékeken nagyon sokszor jóformán szüntelenül akadályozta a kedvezőtlen esős időjárás; de nemcsak hogy akadályozta a munka rendes menetét, hanem a gabona minőségére is káros hatással volt a esapadék s ennek folytán számos helyen, kivált a Dunántúl és a Duna balpartján is több helyen, úgy a buza, mint különösen az árpa sokat veszített kiváló minőségéből. Nagyon sok helyen vártak kitünő minőségű árpát, de sok helyen csak közepes lett az eredmény; mennyiségre azonban ritka kivétellel megfelelt a hozzáfűzött reményeknek. A búzát a rozsda és üszög nagyon sok helyen megtámadta s jelentékeny kárt is okozott benne.

A legtöbb kár mutatkozik Torontál, Tolna, Baranya és Vas vármegyékben; meglehetősen, de jóval kisebb mérvű a rozsdalepett buza Zala, Fejér, Győr, Somogy, Temes, Moson és Bács-Bodrog vármegyékben. A rozs semminemű kárt nem szenvedett és így ez a termény és a zab is az idén minőségileg igen jól sikerült. A buza és árpának sok helyen előfordult minőség csökkenése dacára az eredmények mennyiségre nézve mégis kielégítőek, sőt részben jók.

A buza területét a téli elemi csapások által okozott károk figyelembevételével 5,345.000 katasztrális holdra becsülik; a buza hozamra országos átlagban 7-7,5 métermázsa közt ingadozik és így az összes ter-

méseredmény is 38-39 millió métermázsa között marad. Az aránylag kismérvű néhány százezer métermázsanál csökkenést, szemben a multkori becsüléssel, valószínűleg a buza kvalitása okozta. De még így is igen kielégítő a termés, tekintetbe véve azokat a gyakori elemi csapásokat, a melyek főképp júniusban és júliusban pusztítottak. Legjobban fizetett a buza mennyiségre nézve, azaz 8 métermázsa és azon felüli hozamot adott: Somogy, Sopron, Csongrád, Heves, Békés, Hajdu, Csanád, Temes és Brassó vármegyékben; középszerű termést adott 7 métermázsa és azon felüli, de 8 métermázsan aluli eredménnyel: Bars, Esztergom, Nyitra, Baranya, Fejér, Komárom, Moson, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bács-Bodrog, Jász-Nagykún-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Borsod, Bihar, Szabolcs, Arad, Alsó-Fehér, Csik, Háromszék, Maros-Torda, Nagy-Küküllő és Széchenyi vármegyében.

Gyenge, azaz hat métermázsan aluli volt az eredmény a következő buzatermelő földeken: Zólyom, Turóc, Sáros, Máramaros, Torontál, Beszterce-Naszód, Kolozs, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyosban.

Az aratással csak a hegyi vidékek nem készültek még el, másutt learatták az összes búzát s most a eséplés folyamatban van: új buza már forgalomba is került.

A külföldi osztrák-magyar konzulátusoknak a földmivélsügyi miniszteriumba érkezett legújabb jelentései arra engednek következtetni, hogy az utóbbi időben ott uralkodott időjárási viszonyok a buza fejlődésére szinte nem voltak kedvezőek, minek következtében a világ buzatermése előreláthatólag kevesebb lesz, mint a folyó évi június havában remélni lehetett.

A rozs termőterülete az idén a teli szárok figyelembe vételével két millió katasztrális holdra tehető; a rozsot is nagyon esélyes kivétellel országsszerte learatták már július havában. A rozstermés hozama minőségileg nagyjára jó — ámbár ebben is van szorult szem, csak hogy nagyon szorványosan. A rozstermés hozamát országos átlagban 6-7 métermázsa tehetjük és így az összes eredmény körülbelül a 13 millió métermázsat meg fogja haladni, vagyis a mult évi eredménynél 2 millió métermázssal jobb lesz a termés. Legjobban fizetett a rozs, azaz 7 métermázsa és azonfelüli hozamot adott: Sopron, Tolna, Zala, Bács-Bodrog, Csongrád, Jász-N.-Kun-Szolnok, Békés, Bihar, Hajdu, Csanád, Temes, Brassó, Háromszék és Nagy-Küküllő vármegyében.

Középszerűt, 6-7 métermázsat arattak és esépltek katasztrális holdankint: Esztergom, Liptó, Nyitra, Pozsony, Baranya, Fejér, Komárom, Moson, Somogy, Vas, Veszprém, Heves, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Borsod, Szepes, Zemplén, Szabadka, Arad, Krassó-Szörény, Torontál, Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Csik, Fogaras, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Széchenyi és Udvarhely vármegyékben; gyenge volt a termés és 5-6 métermázsat hozott: Árva, Hont, Nógrád, Zólyom, Győr, Bars, Liptó, Trenesén, Turóc, Abauj-Torna, Bereg, Borsod, Gömör és Kis-Hont, Sáros, Ung, Zemplén, Máramaros, Szatmár, Szilágyi, Ugoesa, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyékben.

Az árpa területe 1,80 millió katasztrális holdra tehető s az átlagos terméshozam katasztrális holdankint 6-7 métermázsa, vagyis a reményleti összes termés körülbelül 12 millió métermázsa körül ingadozik. Az árpatermés tehát mennyiségre nézve a mult évinél jobb felül egymillió métermázssal. Minőségileg is jobb az idei termés, de mert az esőzések és záporok, kivált július havában sokat rontottak rajta, kevesebb lett a sörárpa a július elején reméltnél. Legjobb minőségű sörárpát nyertek részben a Duna

jobb- és balpartján, néhol azonban az Alföldön és a Tiszavidéken is. Általában véve legjobban sikerült a termés mennyiségre nézve, azaz 7 métermázsán felül fizetett egy-egy katasztrális hold árpaföld Baranya, Fehér, Komárom, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Veszprém, Bács-Bodrog, Csongrád, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Szepes, Békés, Bihar, Arad, Csanád, Temes, Torontál, Brassó és Szeben vármegyében, 5–6 métermázsát, azaz kis középtermést kaptak: Bars, Hont, Liptó, Nógrád, Turóc, Győr, Borsod, Gömör, Zemplén, Máramaros, Szabolcs, Szilág, Ugocsa, Csik, Hunyad és Torda-Aranyosban.

A zab területe 1.74 millió katasztrális holdra becsülhető, nem lehetetlen azonban az sem, hogy ennél nagyobb volt a terület, mert a téli fagykarak következtében folszántott gabonafélék helyére igen sok helyen zabot vetettek, kivált a Bácskában; — az átlagos terméshozamot 6–7 métermázsára, az összes termést pedig 11–12 millió métermázsára teszik, épp azon oknál fogva, mert a terület a fentebb kimutatottnál alkalmasint nagyobb. A múlt évi termés eredménye 10:26 millió métermázsára rugott és így az ideai termés jóval fölülmulja az 1895-iki hozamot. Minőségileg is jobb az ideai termés, ámbar az esőzések a zabra is károsak voltak. Legjobban fizet és legjobb termést ígér a zab, azaz 7 métermázsá és azon felüli termést ad; Baranya, Fejér, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Veszprém, Bács-Bodrog, Csongrád, Békés, Hajdu, Arad, Csanád, Temes, Torontál, Brassó, Fogaras és Udvarhely vármegyékben; 5–6 métermázsát várnak: Bars, Hont, Liptó, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Győr, Abauj-Torna, Bereg, Borsod, Gömör és Kis-Hont, Szepes, Zemplén, Szabolcs, Szilág, Ugocsa, Beszterce-Naszód, Csik, Háromszék, Nagy-Küküllő, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyosban. A zabot az Alföldön már nagyrészt learatták, másutt azonban még nagyrészt folyik az aratás, sőt a hegyi felvidéki részeken és az erdélyi vármegyékben is még zöldes a zab.

A kölesre és tatárkára az időjárás eléggé kedvező volt, átlag kielégítően állanak; a korai köles jó, középtermést adott.

A kerti vetemények, főképp pedig a zöldségfélék egyes Tisza-jobbparti részeket kivéve, a hol a szárazság csökkentette a terméskilátásokat a kertieknél, általában véve szépen állanak; a korai termést már beszédtek és forgalomba is hozták.

A kukorica tulnyomó részben nagyon szépen gyarapodott, csakogy az utóbbi időben uralkodott, viharos, felhőszakadásos és jégesős időjárás kivált egyes dunántúli, Duna-Tisza között és Duna balparti részeken, végül a Tiszamentén, főképp Torontál vármegyében nagyon sok kárt okozott. Némely helyütt pedig, nevezetesen a homoki részeken a szárazság miatt a kukorica visszamaradt fejlődésében. Eltekintve azonban ezektől az elemi csapásoktól, az ideai kukoricára nézve a terméskilátások országos átlagban közép és jó középszerűek.

Kender, len és komló csekély kivétellel igen jól fejlődnek; a kender és len nyúvése folyamatban van.

A dohány ritka helyen sikerül az idén; sok helyen alig várható féltermés belőle. Már egyes helyeken gyenge közepes eredménytel török. A jégeső is sok kárt okozott benne.

A takarmány- és czukorrépában pusztitának ugyan most is férgesek, de azért ezek a termények kielégítő, sőt néhol kitünő termést ígérnek. A répa egészséges, főképp czukorrépából nagyon jó minőséget várnak.

A burgonyatermés hozama többnyire megfelel a hozzá fűzöttreményeknek; egyes helyeken azonban a sok eső, másutt meg a peronospora infestans megtámadta s pusztítja.

A korai jó minőségű volt, részben föl-szedték már.

A mesterséges kaszálók terméshozama mennyiségre közép és jó középszerű, minőségre nézve a sok eső miatt néhol gyenge volt.

A réti sarju elég jól fizet, csakogy ennél a takarmánynál is az volt a baj, hogy az eső néhol rontott rajta. A legelők egyes helyeken a szárazság miatt gyengék, nagyobbára azonban kielégítőek. Leggyengébbek a réti füvek és legelők az ország keleti részében, a hol aránylag kevés eső esett június hónapban.

A szőlőkben az utóbbi időben uralkodott viharos és jégesővel járt esős időjárás nem csekély kárt okozott. A szőlőtermés kilátások a júliusi elemi csapások következtében csökkentek ugyan, de azért még mindig kielégítőek. A peronospora viticola nagyon sok helyen fellépett az idén is, minthogy azonban a szőlőtermelő gazdák permetezéssel védekeztek ellene, a legtöbb helyen, aránylag véve kisebb-nagyobb kárt okozott a penészgomba, mint a múlt évben.

A gyümölcsstermés csak ritka helyen sikerült. Az augusztus 1-én dult erős orkán tömördek gyümölcsfát is összetört.

Gazdasági egyesületek.

A nyittravármegyei gazdasági egyesület f. hó 4-én Emödy József elnöke alatt látogatott igazgatóválasztmányi ülést tartott, mely alkalommal több fontos ügy került szőnyegre. Így nevezetesen az igazg.-választmány ezen ülésében szövegezte a választ, a gróf Forgách Károly és társai panaszos kérvényére, mely Darányi Ignác földmivélsügyi miniszternek, gróf Károlyi Sándornak, a gazdaszövetség elnökének és gróf Desseffy Aurélnak az O. M. G. E. elnökének és az egyesület igazgatóválasztmányi tagjainak fog megküldetni. Elfogadtatott ezután Mérey Lajos országgy. képviselőnek a végrehajtási törvény módosítására vonatkozó nagyfontosságú agrárszellemű indítványa, mely pártolás végett a földmivélsügyi miniszternek, a képviselőháznak és az összes működő társaságoknak megküldetik.

Elfogadtatott Benkő László indítványa, mely szerint a nyitramegyei gazdasági egyesület, látván a lótenyésztés fejlődésének akadályait, szükségesnek tartja, hogy a népies lótenyésztés terén vidékenként egy az érdekeltség és a helyi viszonyokat ismerő szakértők által megfelelően nyilvánított jelleg létesüljön. Elhatározza e végből, miszerint az állami ménék kiosztásánál az érdekelt lótenyésztőkkel egyetértőleg oda fog törekedni, hogy a ménállományokra a létesítendő jellegnek megfelelőleg egyenlő fajtájú ménék osztassanak be. Hogy pedig a vidéki típusnak megfelelő ménék használatában szerényebb anyagi viszonyok vagy pillanatnyi pénzühiány akadályul ne szolgáljanak, elhatározza az igazgatóválasztmány, miszerint állattenyésztési alapjából a fedezetési díjat október 1-ig való visszafizetési kötelezettség ellenében — előlegképpen adja azoknak, kik ezt a fedezetési idény alkalmával megfizetni nem képesek. Elhatározza továbbá az igazgatóválasztmány, hogy azon tenyésztőket, kik lovaikat ezek 3¹/₂ éves korának betöltése előtt be nem fogják s munkára nem használják, jutalomban és kitüntetésben fogja részesíteni. Kimondja továbbá az igazgatóválasztmány, hogy nagyobb loállományokkal bíró községekben s ott, a hol csikólegelők létesítése nem lehetséges, olyan csikókeretek létesítését fogja előmozdítani, hol a csikók kellő felügyelet mellett reggeltől estig szabadon mozoghatnak.

Az egyesület igazgatóválasztmánya továbbá Kubinyi Endre indítványára a komlótermelés felkarolása érdekében kimondta, hogy miután a vármegyének privigyvei járásában — különösen pedig Német-Próna vidékén — hol a mezőgazdasági termelési viszonyok amugy is nagyon mostohák, ellenben a komlótermelés egyeseknek ott tett tapasztalataik szerint sikerrel üzhető, elhatározta az igazgatóválasztmány, hogy ezen hasznos termelési ágának felkarolását az ottani szegény sorsu lakosság anyagi érdekei szempontjából is szükségesnek tartja s megbizta az elnökséget a komlótermelés térfoglalása érdekében szükséges javaslatok megtételével. A földmivélségi miniszteriumot pedig feliratilag kéri fel, hogy az egyesületnek utbaigazítást és támogatást nyújtandó, egy a komlótermelés terén jártas szakközéget kiküldeni sziveskedjék.

Továbbiakban elfogadtatott Sümeghy János indítványa egy felvidéki huskonzervgyár ügyeinek szorgalmazására vonatkozólag s az igazgatóválasztmány a következő határozatot hozta: Miután a felvidéki gazdáknak az 1893 évi június hó 29-én Budapesten tartott nagygyűlése egyhangulag elhatározta, hogy az északnyugati felvidéken legalább egy huskonzervgyár létesítése az itteni mezőgazdaság alapját képező szarvasmarhatenyésztés fenttarthatása és sikeres folytatása szempontjából okvetlenül szükséges, mert a külfölddel kötött állategészségügyi egyezmények folytán az egészséges és járványmentes vidékről származó — gyakran csekély okok miatt — minduntalan nehézségekbe ütközik a szarvasmarha értékesítése, elhatározta az igazgatóválasztmány, hogy az ez ügyben kiküldött bizottságot (Emödy József, Mérey Lajos, Rudnyánszky György, Meskó Pál) sürgős intézkedés megtételére kéri fel. Felkéri pedig különösen arra, miszerint a földmivélsügyi miniszteriumnak a kellő formákban való megkeresése által hatna oda, hogy a cs. kir. közös hadügyminiszterium, mely a m. kir. honvédség és a közös hadsereg huskonzervszükségletének beszerzéséről gondoskodik, az általa évenként megrendelni szokott mennyiség szállításának a közös költségvetés aránya szerinti részét — meggyőződve annak szállításképességéről — a felvidéki konzervgyárnak haladéktalanul biztosítsa.

Elhatározatott, hogy a földmivélsügyi miniszteriumot felkéri, hogy magát az aug. hó 17-én Pöstyénben megtartandó árpavásáron képviseltesse.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

241. kérdés. Kerti veteményeimben a vakondok, gyümölcsfáimban, különösen nemesítettékben a hangyák igen nagy károkat okoznak. Tisztelettel kérem, sziveskednék mindkét kárttevő ellen valamely hathatós védekezési módot közölni.

Bács-Kula.

Cs. P.

242. kérdés. Mai postával egy csomagot küldöttem megtámadott beteg burgonyaszár-tartalommal; kérem meghatározatni, hogy mi okozza azok elszáradását. Az I. jelölt csomag oly burgonyaszárt tartalmaz, mely el van rágva, a II. jelölt pedig levél és szárbetegséget tüntet fel. Minthogy ezen szárelszáradás nagyobb mennyiségben lép fel, igen kérem az ezt előidéző okot s az ellene való védekezést velem tudatni.

Miklósd.

C. N.

Ma
Burgonya
Hangulat
Aratási e
Tárca. A

Tapasztal

Szeg nél
Oszi luxu

A zöldtrá

Szarvasm

talmazó

A nyelőca

Gazdasági

Levélszek

Vegyesek.

Megbizat

sági eg

muzeum

egylet.

Kereskede

Budapesti

trágyák

üzlet. —

ron. —

vásárok

Budapes

lövásár.

szuróma

frt becs

Szerkeszt

Meg

magyar tu

ban fellép

zásával és

Elje

dalmi tisz

Hal

tilaji kasz

Frigyes. a

f. hó 5-én

Ga

sége. A

gének u

tet, a m

gresszus

Bodrog-

fogadták

egyesüle

tének m

mélto ja

jen kifej

a vidéki

bályaiba

azáltal,

egyesület

sági egye

egyesülete

pedig egy

2. Hogy

földmivel

ott ő va

szavazati

pedig tar

Vidé

Lajos, Fej

kesfahérv

Miklós f

Székesfeh

gazdasági

vélben V

muzeumol

fejlesztés

hivatást v

gazdasági

reték fej

ajánlja, h

ily muzeu

*) Ez legközelebb tollából egy

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Burgonyakiemelő-géppróba.	1131
Hangulatkeltés a kongresszusok ellen.	1131
Aratási eredmények.	1137
Tárca. A szerelmes özbak. <i>Bórsöny István.</i>	1132
Növénytermelés.	
Tapasztalataim a műtrágyázás köréből.	1133
Állattenyésztés.	
Szeg nélküli patkó. <i>Monostori Károly.</i>	1134
Őszi luxuslő-vásár.	1134
Gazdasági vegytan.	
A zöldtrágyázás gazdasági jelentősége. <i>K. I.</i>	1135
Állategészségügy.	
Szarvasmarhák megmérgeztetése ólomsörétet tartalmazó takarmánnyal.	1137
A nyelősőben megakadt idegen test kezelése.	1137
Gazdasági egyesületek.	1138
Levelészekrény.	1138
Vegyések.	1139
Megbízás. — Eljegyzés. — Halálozás. — Gazdasági egyesületek szövetsége. — Vidéki gazd. muzeumok. — Országos mezőgazdasági hitelegylet. — Pályázat.	1140
Kereskedelem, tőzsde.	1140
Budapesti gabonatőzsde. — Vetőmagvak. — Műtrágyák. — Heremagvak plombozása. — Szeszüzlet. — Élelmiszerek a budapesti hetivásáron. — Budapesti takarmányvásár. — Állatvásárok: Gazdasági és tenyészmahavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szarvasmarhavásár. — Ingatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül).	1141
Szerkesztői üzenetek.	1141

Megbízás. Dr. *Schilberszky* Károly tanárt a magyar tudományos akadémia megbízta egy hazánkban fellépett új burgonyagumó-betegség tanulmányozásával és megírásával. *)

Eljegyzés. *Méhes* Gáspár, Wenckheim gróf uradalmi tisztviselője eljegyezte *Hinner* Emiliát Aradon.

Halálozás. *Bálint* Bálint az egri főkapitány tilaji kasznárja meghalt Tilaj-Pusztán. — *Fruttiger* Frigyes, a John Fowler és Társa cég képviselője f. hó 5-én meghalt Budapesten.

Gazdasági egyesületek szövetsége. A gazdasági egyesületek szövetségének ujjaalakítására vonatkozó tervezetet, a mely a IV. országos gazdakongresszus főtárgya lesz, ujabban a Bács-Bodrog- és Pestmegyei gazd. egyesületek fogadták el. A Pestmegyei gazdasági egyesület a szövetség alapszabálytervezetének módosítására nézve kétfigyelemre-méltó javaslatot nyújt be. Ezek: 1. Nyerjen kifejezést úgy az O. M. G. E., mint a vidéki gazdasági egyesületek alapszabályaiban az, hogy minden magyar gazda által, hogy valamely vidéki gazdasági egyesület tagja, tagja lett a magyar gazdasági egyesületek szövetségének s jogait saját egyesületében személyesen, a szövetségben pedig egyesülete képviselője által gyakorolja. 2. Hogy a szövetségi nagygyűlésre a földmivelésügyi miniszter meghívandó s ott ő vagy képviselője tanácskozási vagy szavazati joggal bír, többi képviselői pedig tanácskozási joggal bírnak.

Vidéki gazdasági muzeumok. *V. Balogh* Lajos, Fejér vármegye bizottsági tagja a „Székesfehérvár és Vidéke” című lapban *Frith* Miklós főispánhoz nyílt levelet intéz egy Székesfehérváron létesítendő „Fejérmegyei gazdasági muzeum” tárgyában. A nyílt levélben *V. Balogh* Lajos kifejti, hogy a muzeumok mily fontos tényezői a műveltség fejlesztésének általában, s ezért ugyanezen hivatást volnának hivatva betölteni a mezőgazdasági muzeumok a mezőgazdasági ösmeretek fejlesztésének terén. Ez okból azt ajánlja, hogy a vidéken is állíttassanak fel ily muzeumok, amire különösen az ezred-

*) Ezen betegség mibenlétéről lapunk egyik legközelebbi számában fogunk dr. *Schilberszky* ur tollából egy kimerítő cikket közölni. Szerk.

éves kiállítás nyújt jó alkalmat, Fejér vármegye számára első sorban József főherceg külön kiállításának megszerzése által. Ez a dolog lényege a nyílt levélnek, melyre néhány szóban reflektálni óhajtunk. Nézetünk szerint ugyanis ez időszert korai volna még vidéki muzeumok szervezésére gondolni, annyival inkább, mert a vidéken levő gazdasági tanintézetek gyűjteményei nagyrészt pótolják a külön ilyen muzeumok hiányát. Ez az egyik észrevételünk, a másik pedig az, hogy teljesen elhibázottnak tartjuk *V. Balogh* Lajos azon eszméjét, hogy a vidéki muzeumok a millenáris kiállítás gazdasági kiállításának objektumaiból létesítenek. Ez első sorban már csak azért is kivihetetlen, mert mint ismeretes, a földmivelésügyi miniszter magává tette azon általánosan óhajtott eszmét, hogy a székesfővárosban egy országos mezőgazdasági muzeum létesítsék, s ennek szervezésére a szükséges intézkedéseket már meg is tette. Ezen muzeum anyagát pedig — legalább egyelőre — a millenáris gazdasági kiállítás fogja szolgáltatni, mely tárgyaknak megszerzése, illetve ezéla való átengedése miatt a tárgyalások már folyamatban is vannak. Hogy az ország központjában szükséges-e egy nagyszabású gazdasági muzeum létesítése vagy sem, az többé vita tárgyát nem képezheti; s mert ilyenre szükség van s az másként mint a jelzett módon alig létesíthető, nem tarthatjuk helyesnek a nyílt levél tendenciáját, mert ha minden vármegye a saját területéről kiállított értékes objektumokat saját céljaira óhajtana megszerzeni, akkor se a vidéken, se a fővárosban nem volna lehetséges egy valamire való muzeumot teremteni, annyira szétforgásoltatnék a most együtt levő igen értékes anyag. Ezért azt tartjuk helyesnek, hogy egyelőre a már szervezethez megkezdett fővárosi gazdasági muzeum létesüljön, s ha ez meglesz, akkor gondoljunk arra, hogy a vidéki központokon is teremtünk ily, minden esetre igen hasznos és szükséges intézményeket. Különbön is ily mezőgazdasági muzeum felállítása — hogy kulturális feladatainak valóban megfelelően — oly jelentékeny áldozatokat venne igénybe, melyeket a magyar gazdatársadalom, több g. muzeumnak egyidőben való létrehozatala érdekében megérőltetéssel sem volna képes létesíteni.

Országos mezőgazdasági hitelegylet. A magyar agrár- és járadékbank részvénytársaság mint ismeretes egy országos mezőgazdasági hitelegyletet létesített, mely a középirtokosok és bérlők hitelgényeit lesz hivatva kielégíteni. Az agrárbank igazgatósága a mult hetekben azon kérelemmel fordult a gazdasági egyesülethez, hogy mondjanak véleményét ezen hitelegyletről és alakítsák meg saját vármegyéjük területére a hitelengedélyező bizottságot. A bank ezen kérelmével a pestvármegyei gazd. egyesület mult hó 6-án tartott igazgatóválasztmányi ülésében foglalkozott s állásfoglalásáról a következő átiratban értesítette az agrárbank igazgatóságát:

„A t. igazgatóságnak július hóban kelt, egyesületünkhöz intézett átiratát igazgatóválasztmányunk f. hó 6-án tartott ülésében tárgyalás alá vévén, annak megállapodásaihoz képest van szerenésém értesíteni a czimet, miszerint a középirtokosok és bérlők hitelgényeinek kielégítésére alakítandó hitelegyletnek kétségkívül nagy közgazdasági jelentősége és kiválóan üdvös hatása lesz, a mennyiben képes lesz a középirtokosok és bérlők saját egyalárásos váltóikra jutányos kamattal nyújtott hitellel segíeyezni s ez által őket azon helyzetbe hozni, hogy évi és a gazdálkodás természeténél fogva előzetes üzleti kiadásai és befektetéseikre szükséges összeget a hitelegylet útján megszerkezhetik.

Aggályaink vannak azonban arra nézve, hogy ezt egy országos egylet képes foganasítani. Az egész országban elszórva lakó kölcsönvevők, a kikből a hitelengedélyező, tehát bíráló bizottság alakul, egymás vagyoni viszonyait nem fogják eléggé ismerni, a benem táblázott terhek pontos bevallására nem lehet számítani és így a hitelengedélyező bizottság vagy nem ajánlhat a kölcsönkérőknek megfelelő hitelt, vagy ha ajánl, azt a bank nem adhatja meg teljes biztossággal és kénytelen lesz a 14. §-ban felsorolt nagyobb biztosítékokat követelni, a mikor azután a kölcsönzésnek a középirtokosra különösen előnyös jelzett módjától eltérve, olyan formai feltételek mellett fog a bank kölcsönöket nyújtani, mint a meglevő többi pénzintézet. Úgy a bank, mint a kölcsönkérők érdekében helyesebbnek találnók tehát, ha több hitelegylet alakíttatnék, a melyek egy nagyobb vagy több szomszédos megyére terjesztvén ki működésüket, ezen biztos körben feltalálnák a biztos bírálatnak azon garantáját, a mely abban rejlik, hogy egy hitelegylet tagjai egymás vagyoni viszonyait ismerik.

A 18. §. rendelkezései szerint a kölcsön kamatlábjának minimuma, ha a bankkamatok 4% vesszük fel, ehhez 1% magasabb kamatait számítva, hozzáadva a hitelegylet összes költségeire $\frac{1}{2}\%$ -ot, továbbá a biztosító alapra levont 5% egy ötödresztét, $\frac{6}{12}\%$ -ot fog kitenni; a mi a kamatláb emelkedésével 7 vagy $7\frac{1}{2}\%$ -ra emelkedhetik, a mit azonban már a középirtokosra nézve magasnak kell tartanunk.

A mi a tervezeti szabályzat egyes pontjait illeti, nem tartjuk méltányosnak a 13% azon rendelkezését, hogy míg a kölcsönök 6 havi váltókra adatnak, addig a kamatláb 3 hónapra állapíttatik meg és így a 6 hónappon belül is emelhetők. Ki kellene fejezni — a mint hisszük, hogy szándékolatik is — hogy ez csak az új kölcsönökre vonatkozólag történik.

Feleslegesnek tartjuk az 5% befizetésének kötelezettségét; teljesen elég volna a bank biztosságának szempontjából, ha a kölcsönvett összeg 10%-át szükség esetén pótbefizetés alakjában bekövetelhetné.

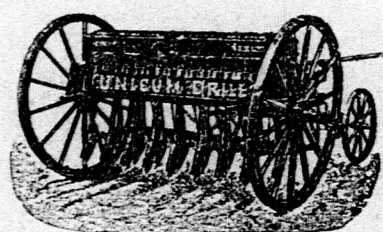
Szükségesnek találnók azonban annak kimondását, hogy pótbefizetés vagy biztosítási alap felhasználásának kötelezettsége nem akkor áll elő, ha valamely adós kötelezettségének eleget nem tett, hanem akkor, ha az ellene vezetett végrehajtás után valamely összeg meg nem térült; valamint azt is, hogy a pótbefizetések az intézet későbbi nyeresényéből első sorban visszatéríttessenek. Szükségesnek találnók annak határozott kimondását, hogy ha ezen üzletágból a banknak oly vesztesége volna, melyet a tagok 10%-os pótbefizetése sem fedezne, az a bank vesztesége marad és a hitelegylet további obligóban nem áll, valamint annak kimondása is, hogy a pótbefizetés a tartalékalapnak kimerítése után vagy előbb is követelhető-e?

Az előadéknál fogva bár az alapszabályt teljesen helyeseljük, nem tudjuk még ez idő szerint megítélni, vajjon a gyakorlati életben ezen intézmény milyen sikerrel fog működni. Ha azonban látni fogjuk annak életbeléptetése után, hogy lényeges könnyebbedést nyújt és olyan hitelhez juttatja a középirtokost, a milyent viszonyai megkívánának és megbírnak, a legnagyobb készséggel leszünk hajlandók a kívánt informatív támogatásban résztvenni.

Kelt Budapesten, 1896. évi július hó 6-án tartott igazgatóválasztmányunk gyűlésének 101/96. ig. vál. határozatából. Pest-Pilis-Solt-Kis-kun vármegyei gazd. egyesülete nevében: Gróf *Károlyi* Sándor s. k., elnök.

Pályázat. A pozsonyi szőlészeti és kertészeti szakiskola f. év október hó 1-én kezdődő két éves tanfolyamra 10, élelmezési

és ellátási költségek fejében egész évre 140 frtot fizető saját költséges és 6 fél ösztöndijas tanuló felvételére pályázatot hirdet. Ugyanezen iskolában f. év augusztus 1-én végző 10 növendék mérsékelt fizetési feltételek mellett szőlőkezelői, kertészi vagy pinczekezelői állást keres. **Felvételi feltételek:** 16-ik életévet betöltött életkor, legalább is a népiskola teljes befejezését igazoló iskolai bizonyítvány; ép, egészséges, gyakorlati munkálatok végezésére alkalmas testi szervezet; kifogástalan erkölcsi magaviseletet igazoló hatóságai bizonyítvány; szülői vagy gyámi beleegyezés és azon kötelező nyilatkozat, hogy a tanulót az intézetből évközben ki nem veszik és ha esetleg ezt tennék, az iskolának az illető érdekében tett költségeit megtérítik, illetve élvezett ösztöndíját visszafizetik; ösztöndíjért folyamodók még szegénységi bizonyítványt is tartoznak mellékelni. Kérvények f. év szeptember hó 1-ig nyújthatók be a szakiskola felügyelőbizottságához címzetten az iskola igazgatóságához.

Tagadhatatlanlegjobb vetőgépe a jelenkorunka **Melichar** féle „Unicum Drill“

rendkívül egyszerű és feltétlen szolid kivitelű.

1447

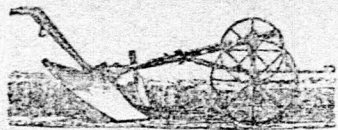
Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

MELICHAR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára,

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körút 78. szám.

Ne mulassza el egy gazda sem a legjobb hirménekv örvendő

egyetememes aczélekeimmal

kísérletet tenni, melyek anyag, kivitel és olcsó árúknál fogva, az összes eddigi konkurencziát **legyőzni képesek.**

Árajánlattal bérmentve szolgál

BÄCHER RUDOLF

cs. és kir. szab. kizárólagos eke és talajmivelő eke és talajmivelő-eszközök gyára.

1446

Budapest, Váci-körút 78. szám.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonatözsde.

(Guttmann és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.

Heti jelentés 1896. augusztus 7.

Buzában az irányzat ma — mintegy 40000 mm. forgalom mellett — tartva, 6-buzákat 5 krral drágábban fizettek. Eladatott:

Uj-áru.			
Tiszavidéki:	100 mm.	82 kg.	á 6'60 frt 3 óra
	200 "	81 "	" 6'57 1/2 "
	100 "	81 "	" 6'60 "
	100 "	81 "	" 6'60 "
	100 "	81 "	" 6'55 "
	200 "	80 "	" 6'55 "
	600 "	80 "	" 6'55 "

	100 mm.	81 kg.	á 6'55 frt 3 óra
	100 "	81 "	" 6'60 "
	100 "	81 "	" 6'60 "
	400 "	80 "	" 6'50 "
	450 "	81 "	" 6'55 "
	100 "	80 "	" 6'55 "
	100 "	80 "	" 6'55 "
	600 "	30 "	" 6'55 "
	100 "	80 "	" 6'50 "
	200 "	80 "	" 6'47 1/2 "
	100 "	80 "	" 6'60 "
	200 "	80 "	" 6'55 "
	100 "	79 "	" 6'45 "
	100 "	78 "	" 6'35 "
	300 "	79 "	" 6'48 1/2 "
Pestvidéki:	300 "	81 "	" 6'50 "
	400 "	80 "	" 6'50 "
Honti:	1600 "	78 "	" 6'42 1/2 "
	1800 "	78 "	" 6'42 1/2 "
Felső-Tiszai:	100 "	80 "	" 6'52 1/2 "
	100 "	79 "	" 6'45 "
	100 "	79 "	" 6'37 1/2 "

Ó-áru.

Tiszavidéki:	350 mm.	81 kg.	á 6'80 frt 3 óra
	400 "	81 "	" 6'80 "
	100 "	75 "	" 6'55 "
	100 "	75 "	" 6'50 "
Vásárhelyi:	3450 "	80 "	" 6'87 1/2 "
	3800 "	80 "	" 6'85 "
Makói:	2800 "	80 "	" 6'82 1/2 "
	1900 "	81 "	" 6'87 1/2 "
	1400 "	81 "	" 6'87 1/2 "
Raktáráru:	6700 "	79 "	" 6'80 "
Szokvány:	1000 "	75 "	" 6'32 "

Rozs változatlan, 5 fr. 25 bpest paritással eladható.

Árpában, de csakis világos serföző minőségekben, megindult az üzlet és relatív jó árokat fizetnek külföld részére. Takarmány árpát 3 frt 60—3 frt 50 krig ab Budapest vesznek.

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása.

A szeszüzletben a héten a pótkontingens felosztása folytán lanya irányzat uralkodott és a szeszárak a hét végén 13 krral olcsóbban záródnak.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz meglehetősen gyéren volt kinalva és azonnali szállításra néhány száz hektoliter 14.5—14.70 frton kelt el.

Galícziából e héten ajánlat nem érkezett, árak kontingens nyersszeszért változatlanul 14.50 frton jegyeznek ottani állomásokhoz szállítva.

Morvaországól exkontingens finomított szesz valamivel szilárdabban, 10.75 frton lett ajánlva és néhány tartány ez áron zárulva is lett.

A budapesti piacon élénk kereslet volt, de csak olcsóbb árak mellett. Üzlet főleg finomított szeszben volt, mely cikkk 51.25 frtig lett kinalva és zárulva. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 15—15.25 frt.

Bécsi jegyzés 15.70—15.80 frt kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 50.90—51.— adózott burgonya-szeszért.

Lembergi jegyzés 14.50—14.70 frt kont. nyersszeszért.

A kivitel a héten néhány kocsirakományt vásárolt, mely Fiumén át tovább lett szállítva.

Vidéki szeszgyárak közül: Győr, Kenyérmező, Losonc 13, a többiek 25 krral olcsóbban jegyeznek.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 51.25—51.50 frt, élesztőszesz 52.—52.1/3 frt, nyersszesz adózva 50.50—50.75 frt, nyersszesz adózatlan 12.25—12.50 frt, denaturált szesz 17.50—17.75 frt. Kontingens nyersszesz —.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

Szárazmoslék. Üzletellen. Névleges jegyzés 5—5.25 frt 100 kilónként zsák nélkül.

Élelmiczkik a budapesti hetivásáron. 1896. év augusztus 7-én. A székesfővárosi vezérigazgatóság jelentése.

Halvásár a haltéren. A fővámterti, Ferencz József-rakparti és haltéri piacra 18 helybeli halász és halkereskedő által 75 q és vidéki kocnikon — q, összesen 90 q kevert hal hozatott. A vásár lanya. Az árak métermázsánként —frttal emelkedtek.

Vizszentelárusítók fizették a hal q-át nagy élő 90—100, nem élő 45—65, közép nagy élő 50—65, nem élő 26—40, apró élő 25—50, nem élő 12—18 frtig.

Baromfi. Hozatott a fővámterre vaspályán kb. 1000 db, hajón kb 2500 db, — kocsin kb. 1300 db, helybeli árusoktól kb. 2800 darab, összesen kb. 16600 db. A vásár élénk volt. Nagyban árak páronkint: tyuk 110—120, csirke 55—110, (idei kiv. —), kappan

hizott —, kappan sovány —, récze hizott —, (idei —) lud öreg h — lud (liba) uj hiz. 470—550, uj lud sovány 220—280, öreg — pulyka hizott idei —, sovány. 240—260, gyöngytyuk —, galamb pecsenyének — krig.

Az István-terti élelmi piacra élő baromfi helybeli és vidéki árusok által kb. 1000 pár hozatott fel, árak a következők: páronkint tyuk 140—150, csirke idei 70—120, kappan hizott —, sovány — récze hizott 180—200, sovány 130—150, hizott lud 500—600, sovány 300—400, pulyka hizott —, sovány 250—300 krig. A forgalom élénk.

Tisztított baromfi, helybeli és vidéki árusok által kb. 2500 db: forgalom élénk. Árak: Récze 80—100, csirke 35—60, kappan hizott —, récze hizott 90—100. récze félkövér 70—100, lud (liba) hizott 200—300, lud liba félkövér 200—220, pulyka hizott 250—300, pulyka félkövér —, Galamb —, ludmáj hizott 20—100 krig.

Az újsársátréri piacra felhozatott a szokott községekkel vasp. kb. 700 db, kocsin 560 db, gyalogárusok 200 db, helybeli árusok 900 db, összesen 2450 db baromfi. A forgalom élénk. Az árak páronkint következők: tyuk 110—140, csirke 60—120, idei —, hizott kappan —, sovány —, hizott récze 200—300, sovány récze 110—140, hizott lud (liba) 380—580, sovány lud 230—260, hizott pulyka —, sovány pulyka —, gyöngytyuk —, galamb pecsenyének — krig.

Tojás. Hozatott a fővámterre vasp. kb. 15,000 db, hajón kb. 2500 darab, kocsin kb. 5,000 db, helybeli árusoktól 35,000 db, összesen kb. 74,000 db. A vásár élénk. Nagyban árak: 1 láda friss (1440 db) 2400—2550 kr., 100 db 180—220 kr., tojás meszes 1 láda (1440 db) — k., 210 db — kr., 1 db — krig.

Az újsársátréri piacra felhozatott a szokott községekkel vasp. kb. 120000 drb, kocsin 7000 drt, gyalogárusok 1000 drb, helyb. árusok 2400 darab, összesen 440.0 darab friss tojás. A forgalom élénk. A következő árak jegyeztettek: friss tojás 1 drb 2—, 100 darab 160—180 40 krért 21—25 drb, 1 láda 1440 drb 2100—2400, meszes tojás 1 db — 100 —, 40 krért — db, 1 láda 1440 drb — krig.

Zöldség. Hozatott a Ferencz József-rakpartra vasp. 600 q, hajón 100 q, kocsin 2600 q, helyb. árusok kb. 900 q, össz. kb. 4300 q vegyes zöldség. A vásár é. Nagy. árak sárgarépa 100 k. 30—40, 1 q —, petrezselyem 100 cs. 40—500, 1 q —, zeller 100 db 50—120, karalábé 100 db 60—160, vöröshagyma 100 db 20—300, 1 q 400—500, fokhagyma 100 f. 200—1200, 1 q —, fehérrépa 100 darab — fejeskáposzta 1 q — krajczárig, vörösrépa 100 darab 50—120 krajczárig, fejeskáposzta 100 darab 150—400, kelkáposzta 100 db 60—140, vö:öskáposzta 100 db 400—700, fejes saláta 100 db 80—200, kötött saláta 100 db —, burg. belföldi 1 q 170—250, külföldi —, fekete retek 100 db 50—180, hónapos retek 100 csomó —, Ugorka s. való 100 db 10—30, ugorka savanyu 100 db 50—100, zöldpaprika 100 db 10—30, tök 100 db 500—500, paradicsom 1 kg. 60—250, zöldbab 1 l. 6—10, zöldborsó 1 kg. — zöldborsó fejtett 1 l. 15—30 krig Zöldtengeri 100 cső 40—100 krig.

Felhozatott az újsársátréri piacra a szokott községekkel szék. kb. 780 q, gyalog és helyb. árusok által 250 q, vasp. — q, összesen mintegy 1130 q vegyes zöldség. A forgalom élénk. Árak a következők: Burgonya 1 zsák 50—130, uj 1 q 180—260, fejeskáposzta 100 db 160—500, vöröskáposzta 100 db 500—800, kelkáposzta 100 db 130—140, paradicsom 100 db 60—200, 1 puttony —, fejes saláta 100 db 120—160, kötött saláta 100 db —, ugorka savanyitani való 100 db 20—25, ugorka savanyu 100 db 50—55, zöld paprika 100 db 10—20, zöldbab hüvelyes 1 kg. —, 1 zsák 20—80 zöldborsó héjas 1 kg. —, zöldborsó fejtett 1 liter 16—20 krajczárig.

A Hunyady-terti piacra felhozatott kocsin 600 q, gyalogárusoktól kb. — q, helybeli árusoktól kb. 200 q, össz. 800 q; élénk forgalom mellett a következő árak jegyeztettek: burgonya 1 zsák 90—120, 1 q 200—240 fejes káposzta 100 db 250—600, vörös káposzta 100 db —, kelkáposzta 100 db 70—120 paradicsom 100 db 60—200, 1 puttony 60—80, fejes saláta 100 db 100—120, kötött saláta 100 db —, ugorka sav. való 100 db 15—30, savanyított 100 db 60—80, zöld paprika 100 db 10—40, zöldbab hüvelyes 1 kg. 3—4, zöldbab hüvelyes 1 zsák 50—70, zöldborsó héjas 1 kg. —, zöldborsó fejtett 1 liter 8—10 krig.

Gyümölcs. Hozatott a Ferencz-József-rakparti piacra vaspályán kb. 600 q, hajón kb. 200 q, kocsin 100 q, helybeli árusok által kb. 500 q, összesen kb. 1400 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk volt. Nagyban árak: Fajalma 1 q 1500—1800, köz. alma 1 q 600—1400, fajkörte 1 q 1600—2300, közönséges körte 1 q 1000—1600, köz. dió 1 q —, szilva magvaváló 1 q 1300—1500, szilva vörös 1 q 500—900, szilva aszalt 1 q —, cseresznye faj 1 q —, cseresznye köz. 1 q —, meggy faj 1 q —, meggy köz. 1 q —, mogyoró 1 q —, gesztenye belföldi 1 q —, gesztenye olasz 1 q —, csitrom 1 láda 450—600, füge 1 kg. —, barack kajszin 100 db 150—250 szzi barack 100 db 100—350, szőlő közönséges 1 q

ög na
db 15-
közöns
ségek
log és
gyümö
Fajalm
közöns
1/2-2,
180-2
szőlő
cserez
kg.
köz. p
resznye
meggy
meggy
rög, n
db 25
dinye
100 db
sárga
10-15
1 kg.
közégs
gyalog
gyümö
zök:
3-5,
1-2 k
30-50
cserez
1 l.
való, b
kicsiny
dinye
utca,
ságy
szokott
muhar
— sze
5 szék
bükkö
gyenge
muhar
120-1
czrna
220, u
Összes
augusz
vásár
tatott:
52 drb
fehér
ökör
— db,
tinó
hádi te
henek
ságy m
való m
Az egy
Endre
22, Cz
szállás
Lajos
Löwin
ökör 2
alárend
való
—,
kötni
és pe
kevert
120-1
6-án.
jelentés
nagy v
tarka
szerbia
tehen,
bika,
rendel
— d

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet.
BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.
 Elnökök: TELEKI Géza gróf. Alelnökök: CSÁVOSSY Béla.
 Igazgatósági tagok:
 ANDRÁSSY GÉZA gróf. BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFFY ARISTID, KONJÁTHY BÉLA,
 PÉCHY TAMÁS, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILASSY
 ZOLTÁN, SZÓNYI ZSIGMOND, SZTÁRAY ISTVÁN gróf, TELEKI SÁNDOR.
 Vezérigazgató: SZÓNYI Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltetebbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszárad, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlat terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek.

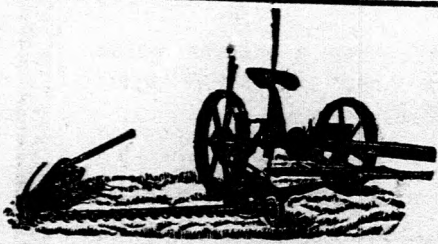
A Zalathnai kénkovand ipar r. t.
Brassói kén-sav- és műtrágyagyára

ajánl: mindennemű száraz és könnyen szórható **szuperfoszfátot, répa-, szőlő- és árpátrágyát, Thomas-salaklisztet, chilisalétromot, kén-savas ammóniákat és minden egyéb műtrágyát** szavatolt tartalommal.

Felvilágosításokkal és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál

a gyárvezetőség Brassón, valamint a központi iroda BUDAPEST IV., Bécsi-utca 5. szám.

A millenniumi tárlat gépesarnokában nagy gyűjteményes kiállítás!

KÜHNE E.

gazdasági gépgyára Mosonban.

Ajánlja mivelő eszközeit, lókapát, répagyomlálókat, töltőgépeket.

Uj! Uj! „COLUMBIA“ (Planet junior-féle) amerikai lókapá.

D. M. Osborne & Co. hírneves és legjobb amerikai fűkaszaló, marokrakó és kévekető aratógépeit.

Szombathelyi versenyen 1895. első díj. **HOLLINGSWORTH, HEUREKA és KEDYENCZ** szénagereblyéket, 2-4 lóerejű járgány cséplőkészletek, tisztítószerekkel is.

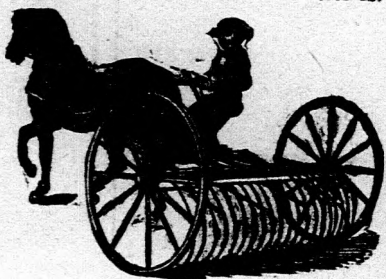
Konkolyozók, rosták, szelelő magtárrosta, **HUNGARIA, JUBILEUM és MOSONI DRILL**

legjobb sorvető hegyes vidékre.

FŐRAKTÁR:

BUDAPEST,

VI. ker., Váci-körut 57a, (saját ház).

Szikes talajok javításánál

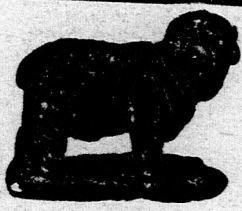
az általunk nagyobb uradalmakban eszközölt próba-gipszezéssel kitűnő eredmények lettek elérve, melyekről bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Mindennemű más műtrágyát

hamisítatlan jó minőségben az ajánlott beltartalom szavatolása mellett legutányosabban szállítunk, Ingyenes ismertető füzeteket (Collumellótól) bérmentve küldünk.

A Sátorigyárak központi irodája:

Budapest, IX., Dandár-utca 25.

Eredeti Angol kosok.

Hampshire-, Oxfordshire-, Shropshire-, Sonth-down, Cotswold és Lincoln kosokat szállít megrendelés, után 14 nap alatt bármely állomásra

PICK OSWALD,

tenyészállat-importeur

Budapest, Külső-Kerepesi-ut 1. szám.

100,658/96/C II. sz.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

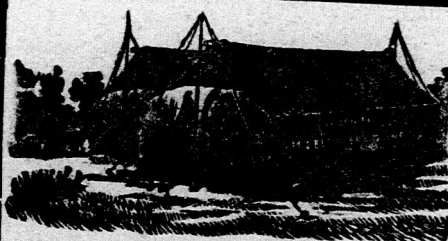
(Osztrák-magyar-bajor vaskötelék. Díjtételek mérséklése). A fenti kötelékben 1895. évi október hó 1-től érvényes díjszabási II. rész, 2. füzetében faforgácsra nézve foglalt 64. sz. hiv. díjszabás díjtételei f. évi augusztus hó 1-től való hatálylyal következőképp módosulnak:

Honnan vagy hová	Bereg-Szt.-Miklós Díjtétel 100 kg.-kint márkában
Bamberg	3-18
Bayreuth	3-02
Fürt	3-32
Hof	2-71
Kulmbach	3-00
Nürnberg C. B.	3-30
Nürnberg O. B.	3-29
Regensburg	3-34

Budapest, 1896. augusztus hó 1-én.

(Utánnomás nem díjazatik).

A m. kir. államvasutak igazgatóságá, egyuttal a részes vasutak nevében is.

Cs. és kir. szab.

vizmentes szövetgyár,

legnagyobb és legrégebb az országban.

Alapított 1831.

32 kitüntetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST,

BÉCS,

V., Mária Valéria-utca 10. — I., Volksgartenstrasse 1.

VIZMENTES TAKARÓK (PONYVÁK),

kazalok, gépek, kocsis és vasuti kocsiakra olcsóbb és legjobb elpusztíthatatlan minőségekben, továbbá

REPCZE-PONYVÁK, MAGGYÜJTŐ-PONYVÁK, TÖMLÖK.

ESŐKÖPENYEK és ÖLTÖNYÖK kautschukból és anélkül.

TÜZ- és ITATÓ-VEDREK, SÁTRAK, LINOLEUM.

ÁRJEGYZÉK és MINTÁK INGYEN és BÉRMENTVE.

„LEGGYORSABB KISZOLGÁLÁS.”

Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják, s szíveskedjen határozottan ELSINGER gyártmányt kérni.

928

KÖSZÉN Osztrai gyári, dió-, koczka és darabos,
2-szer mosott ostrai Henrikaknai kovácsszén,
porosz szalonszén, coaks, szobafűtésre és épületek
száritására,
összes gazdasági, ipari és házi
célokra legkitűnőbb minőségben legjutányosabban kapható
RADNAY KÁROLY kőszén-nagykereskedőnél,
Budapest, Arany János-utca 34. sz.
A cs. és kir. szab. Hitelintézet kőszén-osztályának vezérképviselője.

WEISER J. C.
gazdasági gépgyára Nagy-Kanizsán.
RAKTÁR ÉS KÉPVISELET:
BUDAPEST,
FEHÉR MIKLÓS CZÉGNÉL, ÜLLŐI-UT 23. SZ.
Ajánlja elismert híri: 1148
szabadalm. „PERFECTA” merítő korongos sorvetőgépeit.
Sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas legújabb és legjobb bizonyult
„ZALA DRILL” (szabad. Simplex) sorvetőgépeit.
Vetőgépeim a felette czélszerűnek bizonyult szabad. kiváltható kapacitásokkal
lyókkal vannak ellátva. — Felálmulhatlan egyetemes egyes és kétvasu
aczélekeket és az egy-
temes ekékhez való fel-
szerelvényeit, valamint
összes talajmívelő esz-
közöket s egyéb gazda-
sági gépeit.
A gépek bármikor
megkiütik az ez-
redéves kiállításon (9.
csoport gépcsarnok) és
helybeli raktár-helyisé-
gekben.
ÁRJEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE

Magyar kir. államvasutak.
96944 A/IV/96. sz.**Hirdetmény.**A m. kir. államvasutak
igazgatóságának értesítése
szerint, kereskedelemügyi
m. kir. miniszter úr Ó nagy-
méltósága rendeletéből a
budapest-lajósmizsei helyi
érdekű vasúton fekvő
Pusztá-Szent-Lőrincz meg-
állóhely neve „Kispest-
Szent-Lőrincz”-re változ-
tatott.

Bpest, 1896. jul. 22-én.

Az igazgatóság.

(Utánnny. nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

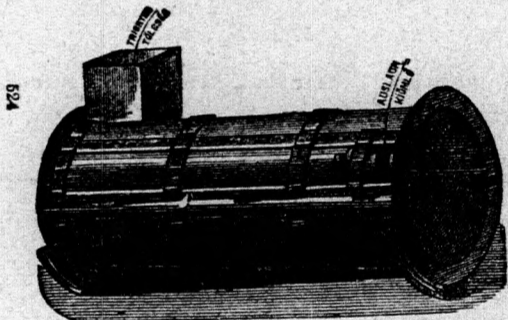
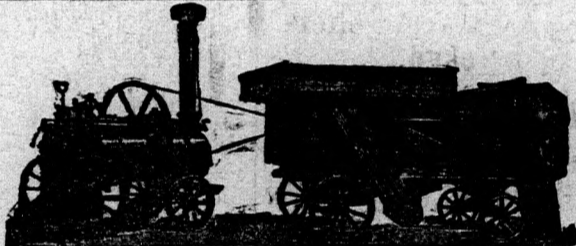
100654. CH. szám.

Hirdetmény.Osztr.-magyar-bajor vasuti
kötélek. Díjtételek érvényen
kívül helyezése.Az 1894. évi november
hó 1-től érvényes kivételes
gabona díjszabás III. rész
2. füzetéhez kiadott II. pótlé-
kban Wertheim állomásra
foglalt kukorica díjtételek
f. évi szeptember hó 15-vel
pótlás nélkül érvényen
kívül helyzetnek.

Bpest, 1896. augusztus 1.

A magy. kir. államvasutak
igazgatósága a részes
vasutak nevében is.**MŰTRÁGYÁT**minden minőségben szállit bárhova
1349 versenyképesen**SCHRAM A.,**kénsav- és műtrágyagyára
Központi iroda: PRÁGA, Heinrichgasse 27.**BARANYAY I.,**turfatermények és szabadalmazott
önműködő turfahintó-closetek,
valamintáruékszék-berendezési
ésfelszerelési tárgyak vállalata
BUDAPEST,
IX., Csillag-utca 15.Árjegyzékek
kivánatra
bérmentesen
küldetnek.**GRAEPEL HUGÓ**

szabadalm. lóhere-tokászoló készüléke

minden cséplőgéphez alkalmazható, 25 százalékkal na-
gyobb munkaképesség, mint bármely más készüléknél.
Legkitűnőbb szerkezet legolcsóbb árban**GRAEPEL HUGÓ** gépgyárosnál Budapesten,
V., Külső váci-ut 46. sz.**Gőzcséplő-készletek.**saját gyártmány legkitűnőbb kivitelben 4 lóerőig, a ma-
gyar gazdasági viszonyokkal alaposan megegyező.
Kizárólagos képviselőség Magyarországon részére:**Lanz Henrik czégtől Manheimből.**Németország elismert legnagyobb és legjelentékenyebb
gyára gőzmozgony és gőzcséplőgépekben,
legkülönfélébb nagy- és kis-
méretűvel és anélkül határozottan előnybe részesülő
gépeivel.Fővilágosítással, tanácsokkal, képes árjegyzékkel, kedvező
fizetési feltételekkel készségesen szolgál:**DRÖSSLER KÁROLY**

cs. és kir. szab. gazd. gépgyára, vas- és ércművelője

Budapest, VI., Váci-körut 59.

Alapított 1866.

Szolid képviselőségek mindenhol felállítatnak.

SZIVATTYÚK minden nemes
házi és nyilvános
célokra a mező-
gazdaság, építkezés és iparnál,**Ujdonság!** a BOWER-BARFF-féle
szabadalmazott inoxydálási
módszer szerint,**inoxydált szivattyúk**
rozsdá ellen védve.**W. GARVENS Wien,****MÉRLEGEK,** legújabb javított rend-
szerű fűzede, százas és
hidmérlegek fából és vas-
ból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mező-
gazdasági és ipari célokra.Embermérlegek, mérlegek házi használatra
mérlegek,**Commadit-társaság szivattyú-
és mérleggyártásra.****Schwarzenbergerstrasse 6.
I. Wallfischgasse 14.****Mindennemű
ZSÁKOK-at**a legolcsóbb gyári áron szállit az
ELSŐ OSZTRÁK JUTE FONÓ ÉS SZÖVŐGYÁR
fiókgyára 1453**UJPEST.** Központi iroda:
Bécs, Mária Theresienstrasse 22.**Valódi****Dr. KRÖCZER LÁSZLÓ-féle**szabadalmazott ruggyanta ojtószalagokat Dr. Krö-
czer László urtól személyesen jóváhagyott minőség-
ben és nagyságban szállit**SCHMEIDLER I. N.**

cs. és kir. ruggyanta és celluloidneműek gyára

BÉCS, 1228

Főüzlet: Fióküzlet:

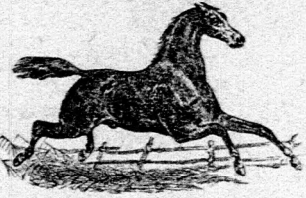
VII/2., Stiftgasse 19. sz. | I. ker., Graben 10 sz.

Sürgönczim: GUMMISCHMEIDLER.

Egy kilogramm ára frt 10.40.

A lótenyésztés emelésére alakult részv.-társ.

Budapest,

„Tattersall“

(külső kerepesi-ut 17-19. a keleti pályaudvar leszálló oldalával szemben)

f. év október hó 4, 5, és 6-án

luxusló vásárt

rendez.

Bejelentések szeptember 15-ig a „Tattersall“ titkárságához intézendők, honnét kívánatra bejelentési lapok a hátlapjaikon foglalt vásárszabályzatokkal egyetemben bárkinek megküldetnek.

Katalogusok szeptember hó 20-tól kaphatók.

Az igazgatóság.

Bérbeadási hirdetmény.

Méltóságos gróf Esterházy Miklós Móricz ur Csákvár-Gesztes hitbizományi uradalmához tartzó Fehérmegyében, Csákvár község határában fekvő

PUSZTA-FORNAI GAZDASÁG

összesen 1200 □ öles 10169 hold és 1140 □ hold terület, 1897 évi október hó 1-től kezdődő

12 évre bérbe adatik.

A bérleti feltételek az uradalmi főtisztviselnél (Csákvár, Fehérmegye) megtekinthetők és kívánatra postán is megküldetnek.

Ajánlkozók felhivatnak, hogy az ajánlandó évi bérösszegnek 10%-át készpénzben bánatpénzül a Magyar Általános Hitelbanknál (Budapest, V., Nádor-utca 12), gróf Esterházy Miklós Móricz ur folyószámlájára lefizetvén, ajánlatukat ezen bánatpénz lefizetésére való hivatkozással, legkésőbb 1896. évi szeptember 30-ig gróf Esterházy Miklós Móricz urnak czimezve Csákvár, (Fehérmegye) adják be. Bánatpénz nélkül adott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bérbeadó fentartja magának, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson, esetleg ha ezek egyikét sem találja megfelelőnek, valamennyit visszautasíthassa. — Azon ajánlkozóval, kinek ajánlata elfogadtatik, 1896. december hóban fog a szerződés megkötettni, az el nem fogadott ajánlatokkal beadott bánatpénzek pedig legkésőbb f. é. december 31-ig fog a jogosultaknak a Magyar Általános Hitelbanknál rendelkezésükre bocsátatni.

Csákvár, 1896. június hó.

1301

Főtisztviség.

Ó cs. és kir. apost. Felsége legmagasabb elismerése.

Nagy arany-érem, valamennyi világtkiállításon.

915

Az első bécsi petroleum-finomító

paraffin-, Ceresin-, stearingyertyák és zsiradékgyártó
Gust. Wagenmann, Wien.

Központi iroda: VI. Magdalenenstrasse 16, a Theater a. d. Wien mellett, ajánl elismert kitűnő minőségben legolcsóbb gyári áron: ásvány-, gépkendő-olajat és zsiradékot. Orosz ásvány-kenőolajat (Bakusine, Oleonaphtha) legjobb fagymentes gép-kenőolajat, olivajlat, faolajt, ásvány-gépolajat mezőgazdasági gépekhez; Wagenmann-féle hengerolajat és hengerzsirt a gőzhengerek kenéséhez; szabad. kocsi-kenőcs. fekete, sárga, kék, uszó, olasz világos I. és II. minőségben, szolid gyártmányok legolcsóbb gyári áron, teherkocsik és hegyitargonczák stb. kenéséhez. Ásvány világító olajok: petroleum stand. white. Gyári petroleum veszélytelen, csak 40° C-nél gyújtható; salon petroleum, császár-olaj egészen fehér és veszélytelen.

Stearingyertyák. Bécsi stearingyertya, I. minőségű, narancs vagy rózsaszínű csomagolás. Austria gyertya I. minőség, narancs- vagy rózsaszínű csomagolás, Ceresin (ásványviasz), templomi gyertyák minden vallásfelekezetnek.

Brilliant paraffin díszgyertyák, sárga pinczegyertyák.

NB. Mintákat gyártmányainból ingyen küldök.

99097/96. sz.

Magyar kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a budapesti északi főműhelye szer-tárában folyó év második felében összegyűjtő és nélkülözhetővé váló különböző ócska fémanyagokat értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

A feleslegessé váló mennyiségek határozatlanok ugyan, az ajánlat benyújtására szolgáló minta azonban feltünteteti azon mennyiségeket, melyek a folyó év második felében hozzávetőleg összegyűlhetnek. A vevő tehát nem tarthat igényt arra, hogy valamennyi kiírt anyagnem, vagy hogy egyik vagy másik nemű anyagból határozott mennyiség adassék át, hanem köteles az időnként tenyleges feleslegként rendelkezésre bocsátandó mennyiségeket átvenni, illetve azokkal beérni: kötelezi továbbá magát, a folyó év december hó végeig meglevő készletet 1897. évi június hó 25-ig okvetlenül átvenni.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy az 50 kros magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályához (VI., Andrassy-ut 73. sz. I. em. 43. ajtó) a következő czímzessel: „Ajánlat ócska fémanyagok megvételére 99097/96. számhoz“ folyó évi szeptember hó 3-ának déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek.

Az ajánlatok kizárólag ezen célra rendelt és az említett anyag és leltár beszerzési szakosztálynál ingyen kapható úrlapon és ennek rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki.

Az ajánlattevők az ócskaanyag eladására vonatkozó és 129381/91. sz. a. fenálló feltételeket magukra nézve kötelezőnek elismerni, 15 kros magyar bélyeggel és aláírásukkal ellátva ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek nyomtatvány-raktárunkban példányonként 15 kr-ért megszerezhetők; vidékieknek pedig az értejtároló 15 kr. és a szükséges postabélyeg beküldése ellenében postán megküldetnek.

Bánatpénzképen a megvenni szándékolt anyag értékének 5%-a az ajánlat benyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal, déli 12 óráig készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban főpénztárunknál leteendő. A bánatpénzt az ajánlattal egy borítékban beküldeni nem szabad.

A bánatpénz letételét igazoló letéti-jegy felszólításunkig az ajánlattevő kezében marad.

Bánatpénz, vagy a fent idézett aláírt feltét füzet nélkül, ugyszintén elégtelen bánatpénzzel, nem az előírt úrlapon tett vagy elkésve beérkezett ajánlatok, valamint olyanok, melyek a feltételektől eltérnek és melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő, figyelembe vétetni nem fognak. Pótajánlatok egyáltalában nem bocsátatnak tárgyalás alá.

Az ajánlatban határozottan megnevezendő m. kir. államvasuti állomás, a melyen az ajánlattevő az ócska anyagokat átvenni kívánja, továbbá az ajánlati ár számokkal és betűkkel is olvashatóan kiteendő.

Az ócska anyagoknak esetleges csomagolási költségeit még az esetben is a vevő czég tartozik viselni, ha az ócskaanyag nem a raktározási helyen, hanem más állomáson vétetik át.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredményének eldöntéséig kötelezettségben marad, azt tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti tételekre, esetleg részmennyiségekre is szólhatnak, de a magy. kir. államvasutak igazgatósága is fentartja magának azon jogot, hogy tetszése szerinti tételeket és részmennyiségeket engedhessen át, melyet ajánló — ha csak az ellenkezőt ki nem kötötte — elfogadni köteles.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson s hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is teheszen.

Budapest, 1896. évi július hóban.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Illustrirtes

Landwirtschaftliches Weltblatt.

Herausgeber Louis und Arthur Seile.

Redaction und Administration:

Wien, II., Praterstrasse 37.

Organ für alle Zweige der Landwirtschaft. Herausgegeben unter Mitwirkung hervorragender Fachkräfte. Reichhaltiger, gediegener, abwechslungsreicher Inhalt. Praktischer Rathgeber für Landwirte und Oekonomen. Interessanter belletristischer Theil für den Familienleser. Unentbehrlich in wirtschaftlichen und finanziellen Angelegenheiten.

Abonnement ganzjährig fl. 4.—, halbjährig fl. 2.—.

Probenummern gratis und franco.

Prämirt auf der Land-, Forstwirtschaft- und gewerblichen Ausstellung Mistelbach 1895.

Besonders geliebter volkswirtschaftlicher Theil.

K

y

101.240.

(Luxus-)

Fiun

közlekedik

alatt, tehát

A

külön oszt

tartalmazó

ellátva.

A fi

hajú közle

binokat ta

helylyel el

mellett kib

Min

Ezen

vonatokon

első oszt.

alatt teszik

Ezen

Indu

kezés Fiun

nába gözli

órakor reg

Ve

órakor este

hétfőn és u

dapestre u

A lu

képen Anc

viszont szá

irányban l

A m

utazás alát

nak rendel

A lu

Luxusvona

Anc

Luxusvona

Anc

Csak luxus

A te

ügygyal

A fe

Budapest-F

G

M

T

Bpest-Nápo

Bpest-Róm

Ezen

állomásokr

máson, a n

Cock-féle u

Temesvár é

A kö

pótilleték n

Buda

(Utánnomá

BU

Szabada

ME

Lapunk kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek.)

a következő gazdasági szakmunkák és regények leszállított áron kaphatók:

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről

szóló 1894. évi XII. törvények, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarázatokkal ellátva, egy füzetben.
Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Magyar Gazdasági Czimtár

nagy negyedalak, 36 ív terjedelemben.

Tartalmazza az összes

gazd. egyesületek, gazdakörök, földbirtokosok, uradalmak, hitbizományok, bérlők, gazdatisztek, erdészek

pontos és legmegbízhatóbb czimeit.

Miután az összes gazdasági egyesületek tagjainak névsora a lakhely és utolsó posta pontos megjelölésével befoglaltatik,

a gazdasági egyesületeknek és kereskedő világnak nagyon ajánlható.

Ára füzve 7 frt, kötve 7 frt 50 kr.

A sertés javítása

és

hizlalása

gazdák és hizlalók használatára.

Írta:

K. Ruffy Pál

uradalmi főtitk.

Ára portómentes küldéssel 1 frt 10 kr.

A mesterséges borok

készítésének

forgalomba hozatalának tilalmáról szóló

Törvény.

Magyaró jegyzetekkel ellátta: Dr. Lónyay Ferencz.
Ára 80 kr.

Igen érdekes regények leszállított áron:

NEM SZABAD SZERETNIE. Irta: Bodrogi Lajos. Ára portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 krajczár.

AZ ERDÉSZ UR FIA. Elbeszélés. Theurriet André-től. Ára portómentesen megküldve 1 frt hely. 40 kr.

BELLA. Irta Anna Vertua Gentile. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

MI A SZERELEM? Arab regény, írta: F. Marion Crawford, fordította: Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

EGY CSODAEMBER KALANDJAI.

Irta Conan Doyle, fordította Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.

A MALOM TÖRTÉNETE. Irta Suder, mann. Ára: portómentesen megküldve 1 frt. helyett 40 kr.

ANGYAL ÉS ÖRDÖG. Irta Mathers Helén. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

BONDA MIKLÓS. Irta Virág Gyula. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

A mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-dik törv.-czikk alapján összeállított:

I.

Katé községi mező- és hegyőrök

számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.

II.

Katé az uradalmi csöszök

számára.

Ára portómentes küldéssel 20 kr.

Összeállította: dr. BALKAY BÉLA. Mindkettő esinos zsebkönyvvala keménytáblába van kötve és 20 oldalas jegyzék-naplóval ellátva.

28442. szám.
II./2. 1896.

Hirdetmény.

A földmivvelésügyi magy. kir. miniszter az állami ménesbirtokok és a gödöllői korona-uradalom igazgatóságait utasította, hogy az általuk termelt magvakból, amennyiben ezen magvak az uradalmak saját céljaira nem szükségesek, az alábbi feltételek mellett vetőmagul eladhatnak mindazon gazdákknak, kik eziránt az igazgatóságokhoz fordulnak.

A feltételek a következők:

1. Egy gazdának (vevőnek) egy és ugyanazon gabonaműből 100 q-ig, egyéb vetőmagvakból pedig 10 q-ig terjedő mennyiség adható el.

2. Az eladási árak megállapításánál Bábólnára és Kisbérre a győri, Gödöllőre és Mezőhegyesre a budapesti, végül Fogarasra a fogarasi piacon az elszállítás napján jegyzett tényleges eladási, illetőleg piaci vagy tőzsdéi árak fognak alapul vétetni, oly formán, hogy az illető piacon jegyzett árból szállítási költségre Bábólnán és Kisbérén 20 kr., Gödöllőn 15 kr. és Mezőhegyesen 50 kr. fog levonni.

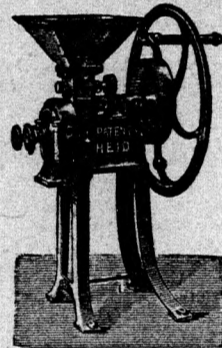
3. Csere útján is adhatnak át az uradalmak vetőmagvakat és pedig, hogy egy bizonyos súly szerinti mennyiségért ugyanannyi vetőmag fog kiszolgáltatni.

4. Az eladásra hirdetett vetőmagvakra előjegyzéseket is tehetnek a gazdák az illető uradalmak igazgatóságainál és pedig őszi gabonára június 1-től szeptember 30-ig, tavaszi gabonaműekre és egyéb vetőmagvakra június 1-től december 31-ig; megjegyezvén, hogy e vetőmagvak eladása, illetőleg kiszolgáltatása egész éven át fog eszközöltetni.

Budapest, 1896. évi július hó 23-án.

Földmivvelésügyi m. kir. miniszter.

1532

Excelsior zúzómalom

HEID-SZABADALMA.

Valamennyi mezőgazdasági termék zúzása és őrléséhez u. m. rozs, búza, árpa, zab, tengeri, gyps mész stb.-hez gazdákknak, maláták és cukorgyáraknak kiválóan alkalmas, könnyű üzem, nagy munka képesség, olcsó ár. Továbbá

Trieurök és szortírozó gépek minden gabna nemhez.

Különleges trieurök, lenmag, lóher, kávé hüvelyes vetemények, kása stb.-hez szállít

cs. és kir. szab. trieur és perforírozó gyár,

N. Heid, Stockerau, Wien

Kitüntetve több mint 50 első díjjal.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (portómentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

Herkó Páter

A legelterjedtebb néppárti heti élelzap, változatos szöveggel, mulattató eredeti képekkel, a politikai romlott korszaknak szatyra és gúny által ostromozott heti eseményeivel, versekkel, adomatárral, kép-, szám-, sakk- és szójegyzékkel és sok más mulattató dologgal.

Szerkesztő: MARKOS GYULA.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt.

A szegényebb, de olvasni szerető közönség számára a „HERKÓ PÁTER” népies kiadását egész évre 2 frtért, negyed évre 50 krért küldjük.

A „HERKÓ PÁTER” tót nyelven is megjelenő heti élelzap egész évre 2 frt, fél évre 1 frt, negyedévre 50 kr.

Márczius hó óta német nyelven is megjelenik a „HERKÓ PÁTER” heti élelzap. Naptárak, magyar, német és tót nyelven, az idő előrehaladottságánál fogva már csak 20 kr. darabonkint.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, IV. kerület, Zsibárus-utca 7-dik szám.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terén, továbbá állást keresők és azok hirdetésnyel vétetnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Betöltendő állás.

Kerestetik nőtlen ispán, szép írással, ki a gazdasági könyvelések, egyéb irodai munkák s a belső gazdasági teendőkben elméletileg, főleg gyakorlatilag teljesen jártas. Fizetése 420 frt. nőtlen ispán, jó írással, ki valamely gazdasági szakiskolát végzett, s a tejjgazdaság körüli teendőkben elméletileg s gyakorlatilag teljesen jártas. Fizetése 300 frt. Mindkét állásra csak oly vallás külsőségek nélküli, erélyes, munkabíró, szorgalmas, a megfelelő kellő szakismeretekkel bíró egyének pályázhatnak, kik e téren gyakorlatilag működtek, s elméleti képességgel is bírnak. Mindkét állással a fenti készpénz fizetéseken kívül teljes ellátás, lakás, fűtés, világítás — mosás és ágynemű nélkül — élvezete, s eredményes működés esetére évenként érdem szerinti renumeratio van egybekötve. Kellő bizonyítvány-másolatokkal fellelőztetve kérvényeket, melyek vissza nem küldetnek, a kiadóhivatalba küldetnek, a kiadóhivatalba továbbít. 1536

Gazdasági gyakorlatok, a ki gazdasági intézetet végzett, kerestetik egy nagyobb grófi uradalomba. 3 hónapig teljes ellátás mellett díjtalanul tartozik működni, azontul használhatóság esetén megfizetés szerinti. Czim a kiadóhivatalban. 1545

A mezőgazdasági ipar részvénytársaság kaposvári béruradalmában az Alsó-Nyiresi mezőgazdasági szeszgyárhoz folyó év szeptember 1-ő napjától egy hosszabb idő óta gyakorlatilag működött szeszfőző nyerhet alkalmazást. A folyamodók felszerelt folyamodványaitak f. év augusztus 25-ig a mezőgazdasági ipar részvényi társaság kaposvári bérletéhez (Somogy megye) terjesszék be. 1552

Felvétetik nős, gyermektelen vagy igen kis családú magtáros, kulcsár, illetve segédtiszt. Ajánlatok az igények megjelölése s bizonyítvány-másolatok mellett (melyek vissza nem küldetnek) adandók be. Hová? megmondja a kiadóhivatal. 1548

Gazdatisztet, (izr.) keresek, ki hízaláshoz, jószág-tenyésztéshez, szántáshoz, vetéshez ért, több évig ilyen minőségben gazdaságban működött. Beléphet azonnal esetleg néhány hónap mulva. Ajánlatok **Ungár Béla Ó-Morovicza** (Bács) küldendők. 1557

Állást keresők. Okleveles gazdatiszt, 26 éves, nőtlen, ki több évi önálló gyakorlattal és igen jó bizonyítványokkal bír, azonnali belépésre állomást keres. Czime a kiadóhivatalban. 1528

Földmives iskolát végzett jó családból származott 38 éves nős egyén, 1800 holdas birtokon mint ispán működött, 9 évi gyakorlattal, állást keres. Czim a kiadóhivatalban. 1542

Gazdatiszt, 32 éves, róm. kath., 12 1/2 évi gyakorlattal, több éven át belterjes gazdaság teljesen önálló bizalmi állásban lévő kezelőtisztje, dohány és czukorrépa termelés, ugy a szőlőkezelés, mint a gazdaság többi ágában valamint a könyvvitelben is jártas, kintő bizonyítványokkal bír, oly **kezelőtiszt állást** óhajtat lehetőséggel az alföldön vagy hasonló sikabb fekvésű birtokon ez ősz folyamán elnyerni, hol szorgalmát kifejtve, tiszta jelleme, erénye s szakképzettsége által jövőjét biztosíthatná s hová **nősülhetne** is. Szíves megkeresések a kiadóhivatalban megtehető czim alatt kéretnek. 1524

Gazdasági főkönyvelőnek, számtartónak ajánkozik egy e téren kiváló képességgel bíró intelligens jó modoru izr. nős fiatal gazdatiszt. Magyar német levelező. A külső gazdaság minden ágát ért. Eddig előkelő uradalmakban volt alkalmazva. Czím megtehető a kiadóhivatalban. 1529

Az érdecszegei magy. kir. vinczellér képezdét végzett 23 éves nőtlen egyén, ki a gazdaságban is jártassággal bír és érti a dohánytermelést is állást a dohánytermelési ágat ért. Eddig előkelő uradalmakban volt alkalmazva. Czím megtehető a kiadóhivatalban. 1529

Ajánkozás. 31 éves, róm. kath. vallású fiatal nőtlen ember, ki a méneskarnál mint örmester 7 évig, 4 év óta pedig egy nagyobb uradalomban mint lovaszmester működik; a lótenyésztés, idomítás, kocsis és háts lovak kitanításához ért, minden igényeknek képes megfelelni, lovaszmesteri vagy ménes-mesteri esetleg egyéb e szakbavágó állásra ajánkozik. Czím a kiadóhivatalban. 1541

Fiatall gazdatiszt, 25 éves, róm. kath., nőtlen, egészséges, hadmentes, beszél magyarul és németül, földmives iskolát végzett, praxist is nagy béruradalmakban szerette és jelenleg is állásban van, a mezőgazdaság minden ágában és az irodai munkálatokban is teljesen jártas, szerény feltételek mellett azonnali belépésre állást keres. Szíves megkeresések „D” jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1543

Szőlőstet és borászatot végzett, — mely téren 3 évi gyakorlattal és f. évben gazdasági tanintézetet — is végzett, 30 éves, nőtlen egyén, beszél magyarul és keveset németül, **nagyobb gazdaságban** állandó alkalmazást keres. Önálló szőlőkezelésre vállalkozom. Czím a kiadóhivatalban. 1540

Állást keres október 1-re 46 éves, nős, gyermektelen, józan, megbízható okl. kertész, ki k jó bizonyítványai van ik, a kertészet összes ágában teljesen jártas. Czím a kiadóhivatalban. 1553

Egy szakképzett gépész, ki az elektrotechnikai tanfolyamot végezte, esztergápadon dolgozik, gazdasági gépek javítását s házilag készítését meglehetősen érti, egy uradalomban 12 éve óta van alkalmazásban, 36 éves, újévre esetleg októberre alkalmazást keres. Czím a kiadóhivatalban. 1523

Gyakorlatilag képzett gazdász, nős gyermektelen, jó ispáni bizonyítványokkal rendelkezem, ispáni, vagy nagyobb gazdaságban mint gazda, állást **keresek**; oly állást is elfogadok, hol nóm, mint jó főzőn alkalmazhatnék, ki mint gazdaasszony a ház belső vezetését jól érti, mint házvezetőnő már alkalmazva volt. Becses megkereső levelet szeptember 1-ig, **ispáni** *czímén Erdős-Kállóra, Nógrm. kérek 1558

Földmives iskolát és vinczellér képezdét végzett nős, gyermektelen férfi, ki tíz év óta gazdálkodásban van, jó bizonyítványokkal rendelkezik, október 1-re szerény feltételek mellett állást keres. Czím a kiadóhivatalban. 1547

Állatok.

Eladó Gosztonyi Tibornál Ordeal (Buccaneer-Firefly) 18 éves angol teltér (volt állami) hágomén. Világos sárga, 172 cm. Ára 200 frt. Felvilágosítást nyújt **Sári Mihály** ispán, Vác-Hartyán. 1507

A Nagy-Mihályi uradalomban eladó 50 drb 5-6 éves tenyésztésre is alkalmas jó husban levő **mgnyar faju tehén** és 500 darab 2 1/2 éves **javitott ürü.** Tudakozódás az **uradalmi igazgató** sághoz Nagy-Mihályba, posta éstávirdaállomás intézendő. 1538

Eladó Zoltán VI. anglo-arabs származású, 16 márkos, megpejszínű — nagyon termékeny — **fedezőmén.** — neveltetett az előszállási uradalom ménésében — 4 éven át a Csobánczi uradalmi főbérlet ménésében fedezett, tenyész irány változtatás miatt jutányos áron eladó. Tudakozódásra válassz ad **Hj. Rajky Lajos** társbérő, Gyula-Keszzi (Zala-megye). 1544

Vegyesek.

Tejjgazdaság tulajdonosok részvénytársaság alakítása végett tudassák czímüket „**Szakember**” czim alatt a Köztelek kiadóhivatalával. 1535

Eladó: 70 darab 4 1/2 éves erdélyi fajta **tinó.** Értekezhetni **Szereday Aladarral** Szt. Mihálytelken, u. p. és v. állomás Magyar-Nádas, Kolozsmegyében. 1454

Egy kényelmes ház falun, kerttel, vasutótól nem távol, **megvételre kerestetik.** Részletes ajánlatok a kiadóhivatalban megtehető czimre küldendők. 1556

Minden fajta erdei csemeték,

erdők és sövények alapításához, szép és olcsó **fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szomorú fenyő, Douglas fenyő, vörös fenyő, hanvas és fehér égerfa, jávor, bükk, fehérjuhár, szilfa, nyírfa tölgy- és akácfaakat, csipke és bodzafacsemetéket** ajánl a tavaszi telepítésre **Guts-verwaltung Borowna** posta **Bochnia,** Galiczia. Árjegyzék kívánatra bérmentve. Az erdei csemeték szétküldése f. év október 1-én kezdődik. Tisztelettel kérjük a levelezést német nyelven. 1522

Eladó őszi borsó

100 kilónként 6 forintért vasutra szállítva. Megrendelések **Bronts Viktor,** Susa u. p. Rimaszécs intézendők. Mintát kívánatra bérmentve küldök. 1533

Bérbeadó birtok.

Krassó-Szörény vármegye Zsena községében, haláieset folytán azonnali bérbeadó egy a Temes folyam mellett fekvő **1300 katasztrális holdnyi birtok,** áll pedig körülbelül 30 hold szilvás és veteményes kertből, 773 hold szántó, 400 hold cserjés kaszáló és részben legelőből, 80 hold erdőből. A halásznai és vadászati jog, továbbá a birtokon levő telepek kötelezett rész, mely 720 munkanaphól áll, szinte a bérletet illeti. Ezen birtok, mely 10 béres lak és gazdasági épület van 6600 frtért bérbeadatik és folyó év augusztus hó 14-ig mikor megtekinthető. Az állam vaspályavonalmegállóhelye a községben van. Czím a kiadóhivatalban. 1550

Mind oda vannak!

mondja minden ház, gyár, malom és földbirtok tulajdonosa aki **KLEIN** gyógyszer-féle **Rattozint** patkányok és egerek kiirtására használta. Mintadoboz 60 kr., 1/2 kg. kisebb vállalatnak elegendő, 3 frt; nagy vállalatok számára 1 kg. 5 frt. Valódi kapható csak **KLEIN** S., o. gyógyszerésznél, **LUGOSON,** 60 sz.

A magyar gazdatisztok és erdőtisztok országos egyesülete ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlő uraknak állásközvetítő osztályánál bejelentett tagjait elhelyezésre. Az ez ügyben való fölvilágosítások és közvetítések díjmentesek.

Mezőgazd. és erdőszelvény foglalkozók nyugdíjintézete. Eszközöl biztosításokat: nyugdíjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági, erdőszelvényi és ezekkel rokon foglalkozások egyének számára a legolcsóbb díjtételekkel, mert nem nyereszkesedésre alakult vállalat. Kívánatra alapszabály díjtáblázattal és bővebb fölvilágosítással szlgál az iroda: Budapest, IX. kerület, Lónyay-utca 7. sz. alatt.

Tarlóba:

Homokbüköny-Őszi borsó-Biborhere-Mustár-Pohánka-Csibehur-Tarlórépa-Luczerna-

mag kiváló mőségben kapható **HALDEK** magkereskedésében **Budapest, Károly-körút 9.**

Haszonbérbe adatik Fehérmegyében vasút és gőzhajó állomástól 1/4 órányira 1200 esetleg 1650 holdas birtok 10 évre. 2/3 rész szántóföld a többi jó kaszáló, nádas és legelő. Haszonbér holdanként 1200 öf 10 frt; államadóttulajdonosfizetné. Czím a kiadóban. 1549

FISCHER J.

zsák gyári raktárában **BUDAPEST**

Nagy-korona-utca 18. sz., vízmentes ponyvák köcsőben, valamint új és egyszer használatban volt vízmentes ponyvák jutányosan kaphatók. Repceponyvák darabonként 3 forinttól feljebb. 1118

Rákosfalván

a Sárca csikó vendéglővel szemben

400 □ öl

telek

olcsón eladó.

Czim a kiadóhivatalban. 1496

Gubicz-féle gépgyár jelenleg

DETRICH GYULA gépműhelye és ekegyára Rákospalota, Bathányi-utca 5.

Ajánlja **fa- és vasgördelyes öntött és kovácsolt vasfeju egy- és többvasu ekeket; fa- és vastengelyes taligákat; fa- és vaskeretű különféle boronákat, hengereit, mélyítő- és porhanyító, valamint SACK-rendszerű ekeket.** Mindennemű ekekehez tartalékreszeket, u. m.: ekeöntvényeket, kormánylemezeket, acéll szántóvasakat. Ajánlja **répamivelő eszközeit, u. m.: répakapákat, répakimelő és réparakodó villákat; répafejszéket, répaszelet-kampókat, legjutányosabb áron.**

Árjegyzék szívesen küldetik. 540

Törleszt. kölesön földbirtokokra.

Legnagyobb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év hátról látró készpénzben. Birtokok felmondhat bármikor, pénzügyintézet nem mondhat fel. Csak helyi kamattal tölke le törlesztetik. Lebizonyítás 14 nap alatt.

Szemmi előleges kölcsön. Minden fölvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak a telekhatárnyri kivonat, katasztrív. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Csak a

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.

Budapest, Váci-körút 39. sz.

Legnagyobb ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedül, mely hatóságok és a legbiztonságosabb földbirtokoktól ajánlja van.

Eladó őszi borsó vetőmag, elsőrendű, vasutra szállítva 8 1/2 frt. Megrendelések **Pósa István** kasznárhoz Kistur u. p. Ipoly-ság intézendők. 1461

Ajánljuk mindenkinek, a ki Magyarországot történetét dióhéjba szorítva birni óhajta, hogy rendelje meg a **Független Újság** kiadásában megjelent

Magyarország

ezredéves

története

Honfoglaló őselink történetje című könyvet, írta **Alpári Lajos,** mely zamatos magyarsággal tárgyalja ezredéves multunk történetét. A könyv 8 darab szép képpel van díszítve. Ára bérmentes küldéssel 25 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban.

Romadour (drbja 25 kr.)

óvári-csemege (drbja 16 kr.)

limburgi (drbja 40 kr.)

és groyi (klgrmja 70 kr.)

sajt,

legjobb minőségben kapható a magyar gazdasági akadémia gazdaságában **Magyar Óvárott.** 1546

Magyar kir. államvasutak. 96200/c/II/96. sz.

Hirdetmény.

Szász-magyar vasuti kötelek. (Pótlékok kiadása.)

Az 1. és 4. díjszabása fűtethez f. évi augusztus hó 1-vel a III. sz. pótlékok lépnek életbe, melyek if 8. sz. (aszalt gyümölcs) 21. sz. (benzin) és 22. sz. (sás és nád) kivételes díjszabások részére, valamint Budapest-kiterő és Rechenbach u. (unt Bhf.) állomás számára új díjtételek tartalmaznak. Ezen pótlékok a részes vasuti igazgató-ságoknál 4-4 o. é. kr-ért megszerezhetők.

Bpest, 1896. jul. 24-én. **A magy. kir. államvasutak** a részes vasutak nevében is. (Utány. nem díjaztatik.)

CZIMVÁLTOZÁS.
 Budapesti irodánkat és raktárunkat a
a Budapest-Kelenföldi
 új telepünkre helyeztük át, a hol gőzkeszerke-
 zeteinkről
ALLANDÓ KIALLITÁST
 tartunk.
 Vasuton Budapestről a déli- s keleti- (központi) pálya-
 udvarokról könnyen elérhető.
JOHN FOWLER & Co.
 Budapest—Kelenföld, a vasulállomással szemben.

ALAPÍTÁTOTT 1848-ban.

Freund A. és Fia
 es. és kir. szab. nyereg-, szilj- és bőrdárú gyára
Budapest, IV., Koronaherczeg-uteza 3. sz.

Nagy választék lószerszá-
 mok, nyergek, ostorok,
 szablák, lópokróczok, ló-
 nyíró ellők s utasó csák-
 kekben, legjobb készlet ki-
 vitelben jutányos árákon.
 Előírások nyeregcserele-
 sek tényleges s tartalé-
 kos tiszt urak részére
 legolcsóbb árákon.
 Képes árjegyzék kívá-
 natra ingyen és bér-
 mentve.

C. SCHLICKEYSEN, BERLIN.
 TÉGLA, AGYAGCSŐ, FEDÉLCSERÉP, TŐZEG, HA-
 BARCS, BETON, CHAMOTTE, AGYAGÁRU ÉS ÉRCZ-
 BRIKETT GYÁRTÁSÁHOZ VALÓ GÉPEK.

MELOCCO PÉTER
 BUDAPEST
 VI. Dévay utca 21.

Műanyaggyár, céméntagyár és betonépítési vállalat.
 Céméntövek minden nagyságban.

Előjegyzék ingyen és bérmentve.
 Előjegyzék ingyen és bérmentve.

Bluállal városi csatornázásokat, szilj- és vízvezetőkészítést,
 céméntömburkolásokat, gépalapozásokat stb.

Gépolajat,
 u. m.: valódi, tiszta olíva-olajat, elsőrendű,
 savtalanított repce-olajat, orosz ásvány-
 olajat stb.

Olasz saponáriát
 tisztán vastag gyökerekből őrlve. Takaró-
 és szekérponyvákat.

Fertőtlenítő szereket,
 u. m.: karbolsav, karbolpor, creolin, zöld-
 gálicz stb.
 carbololeumot, rézgáliczot, keserűsót
 csudását, kocsikenőt, petroleumot.

Zsákokat és ponyvákat
 hátrányfestéseket, fedéllakokat,
mütrágyát.

szállít

KRAMER LIPÓT, BUDAPESTEN,
 V. ker., Akadémia-uteza 10. sz.
 Sürgöny-czim: „CERES” Budapest.
 Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.
 (Utánnomás nem díjazott)

Állami részről történt kísérletezések alapján szikes talajok
 javítására és
 termőképessé tételére
 kitérőnek bizonyult az 4631

EGERESI TRÁGYAGIPSZ,
 melyet, valamint mindennemű mütrágyát legjutányosabban szállít az
EGERESI MÜTRÁGYAGYÁR
 KRAMER J.,
 BUDAPEST, V. ker., Dorottya-uteza 9. sz.

FRIEDLAENDER JÓZSEF
 gépgyáros-, mérnök volt az első ki 1891-ben az ő

„TRIUMPH III.”
 sorvetőgéppel, a gazdaközönségnek, egy új, a mai kor kívánalmainak meg-
 felelő vetőgépet nyújtott, a keletellen váltókerekeknek és mag-
 tartószekrény állításának elejtésével. 1386

a „TRIUMPH III.” versenynélkül, legjobb és legegyszerűbb vetőgép, hegyes
 és lapályos vidékek részére.
 Czim: BUDAPEST, VIII., Kerepesi-út 17. szám.
 Kimerítő árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Singer, Zweig & Co.
 WIEN, IX/1., Lichtensteinstrasse 59.
 (saját házában).

Concentrált marhatrágya
 egyedüli elárusítása,
 legjobb s legolcsóbb trágyaszertartalmának jót-
 állása mellett temesvári és aradi kizárólagosan
 szabadalmazott gyárakból. Mindennemű mesterséges
 trágyaszerek raktára u. m.: Superphosphát, csont-
 liszt stb. 126

Néhány 100 q
tők és jó minőségű dinnye
 kerestetik megvételre.
 Legolcsóbb ajánlatok mintával
A. MARSNER, Kön. Weinberge, Böhmen
 címre küldendők.

Néhány sz...
 utján va...
 A tej össze...
 állításon...
 A tej feldol...
 Elemér...
 A tejjazda...
 államokb...
 Különlélek...
 A földmive...
 mékek k...
 kozása c...
 — A vaj...
 oleanderl...
 tápszervi

Néhány feltaka

Vajt...
 szaporítás...
 lözött tej...
 tetben a...
 még pedis...
 és sertés...
 való felta...
 Ezer...
 is inkább...
 minálunk...
 téséről ali...
 hozó értél...
 sen kíván...
 Ezer...
 kezdték é...
 ménnyel...
 egyik jel...
 módját kö...
 mely évi...
 öre, körül...
 ményezett...
 A te...
 egy része...
 tejet 30 p...
 s azután...
 beoítja. A...
 előtt egy...
 vagy szah...
 összekove...
 s a takar...
 kád kettős...
 tik azért...
 új keverék...
 marad azu...
 alatt előál...
 látához h...
 tejelő és a...
 A takarm...
 vertetvén...
 reggeli ete...
 nyújtatik...
 Az ig...
 nemesak e